

Inspraakbundel

Zienswijzen op ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het aanleggen van drie diepboringen Oppenhuizen en ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag, locatie Oppenhuizen-1

INHOUDSOPGAVE

Woord vooraf	4
Kennisgeving.....	4

MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN:

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen	7
Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen	8
Overzicht ontvangen brief na einde ter inzage termijn.....	9
Zienswijze 0001 tot en met 0015	10

April 2025

Woord vooraf

Van vrijdag 31 januari tot en met donderdag 13 maart 2025 lagen het ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het aanleggen van drie diepboringen Oppenhuizen en het ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag. In deze periode kon men hierop reageren.

Ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het aanleggen van drie diepboringen Oppenhuizen

Op 18 oktober 2023 heeft Vermilion Energy Netherlands B.V. te Harlingen (hierna: Vermilion), een aanvraag ingediend om een omgevingsvergunning ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De aanvraag heeft betrekking op de activiteiten 'Oprichten van een inrichting of mijnbouwwerk' en het 'Bouwen van een bouwwerk'. Dit voor de locatie Oppenhuizen-1, gelegen in de gemeente Súdwest-Fryslân, kadastraal bekend gemeente Oppenhuizen, sectie G, nummer 273 en 274.

Bij het Ministerie van Klimaat en Groene Groei is de aanvraag geregistreerd onder zaaknummer V-55181.

Vermilion is voornemens om maximaal drie diepboringen uit te voeren met de projectnamen OPH-02, OPH-03 en OPH-04. Afhankelijk van de uitvoering kan OPH-4 de projectnaam OPH-01-ST krijgen of OPH-01-ST. Uit de aanvraag volgt dat eerst OPH-02 en OPH-03 worden gerealiseerd. De derde diepboring wordt in een 2e boorcampagne uitgevoerd door een nieuwe put met de naam OPH-04 te boren of een zogeheten sidetrack met de projectnaam OPH-01-ST. De aanvraag ziet tevens op de bouwkundige werkzaamheden die nodig zijn voor het realiseren van de putten, alsmede op het testen van de putten.

ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag, locatie Oppenhuizen-1

Op 18 oktober 2023 heeft Vermilion Energy Netherlands B.V. te Harlingen (hierna: Vermilion), een aanvraag ingediend om een omgevingsvergunning ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De aanvraag heeft betrekking op de activiteiten 'Verandering of oprichten van een inrichting of mijnbouwwerk'. Dit voor de locatie Oppenhuizen-1, gelegen in de gemeente Súdwest-Fryslân, kadastraal bekend gemeente Oppenhuizen, sectie G, nummer 273 en 274.

Bij het Ministerie van Klimaat en Groene Groei is de aanvraag geregistreerd onder zaaknummer V-55182.

Vermilion is voornemens om drie nieuwe putten in gebruik te nemen en de maximale productie van 400.000 Nm³ aardgas per dag te verhogen tot maximaal 500.000 Nm³ aardgas per dag. Hiermee wordt de drempelwaarde van 500.000 m³, overeenkomstig artikel C17.2 van het besluit MER niet overschreden.

Relatie met het winningsplan

Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning heeft alleen betrekking op de bovengenoemde activiteiten. Er mag nog niet met de gaswinning worden begonnen voordat instemming op het winningsplan is verleend.

De Minister van Klimaat en Groene Groei beoordeelt elk winningsplan en moet hierop instemmen voordat met de gaswinning gestart kan worden. De voorgenomen winning moet altijd overeenkomen met de inhoud van het goedgekeurde plan. De omgevingsvergunning voor het in gebruik te nemen van de drie nieuwe putten en het verhogen van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag staat los van de goedkeuring van het winningsplan. Er mag dus nog niet met de gaswinning worden begonnen voordat de instemming op winningsplan is verleend.

Waar kon u de stukken inzien?

De ontwerpbesluiten en de bijbehorende documenten lagen van vrijdag 31 januari tot en met donderdag 13 maart 2025 ter inzage op de secretarie van de gemeente Súdwest-Fryslân. Daarnaast waren de ontwerpbesluiten met de relevante stukken te raadplegen op www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenuizen.

Zienswijzen

Op het ontwerp-instemmingsbesluit zijn binnen de reactietermijn in totaal 15 zienswijzen binnengekomen. De zienswijzen zijn integraal opgenomen in deze inspraakbundel. U kunt deze inspraakbundel downloaden van www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenuizen.

Wilt u meer weten?

U vindt meer informatie over het project, het besluit, de procedure en reactiemogelijkheden op www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenuizen.

Kennisgeving ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het aanleggen van drie diepboringen Oppenhuizen, locatie Oppenhuizen-1, gemeente Súdwest-Fryslân, Ministerie van Economische Zaken

De Minister van Klimaat en Groene Groei maakt bekend:

Op 18 oktober 2023 heeft Vermilion Energy Netherlands B.V. te Harlingen (hierna: Vermilion), een aanvraag ingediend om een omgevingsvergunning ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De aanvraag heeft betrekking op de activiteiten 'Oprichten van een inrichting of mijnbouw-werk' en het 'Bouwen van een bouwwerk'. Dit voor de locatie Oppenhuizen-1, gelegen in de gemeente Súdwest-Fryslân, kadastraal bekend gemeente Oppenhuizen, sectie G, nummer 273 en 274.

Bij het Ministerie van Klimaat en Groene Groei is de aanvraag geregistreerd onder zaaknummer V-55181.

Vermilion is voornemens om maximaal drie diepboringen uit te voeren met de projectnamen OPH-02, OPH-03 en OPH-04. Afhankelijk van de uitvoering kan OPH-4 de projectnaam OPH-01-ST krijgen of OPH-01-ST. Uit de aanvraag volgt dat eerst OPH-02 en OPH-03 worden gerealiseerd. De derde diepboring wordt in een 2e boorcampagne uitgevoerd door een nieuwe put met de naam OPH-04 te boren of een zogeheten sidetrack met de projectnaam OPH-01-ST. De aanvraag ziet tevens op de bouwkundige werkzaamheden die nodig zijn voor het realiseren van de putten, alsmede op het testen van de putten.

De Minister van Klimaat en Groene Groei is voornemens de gevraagde vergunning te verlenen.

Relatie met het winningsplan

Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning heeft alleen betrekking op de bovengenoemde activiteiten. Er mag nog niet met de gaswinning worden begonnen voordat instemming op het winningsplan is verleend.

De Minister van Klimaat en Groene Groei beoordeelt elk winningsplan en moet hierop instemmen voordat met de gaswinning gestart kan worden. De voorgenomen winning moet altijd overeenkomen met de inhoud van het goedgekeurde plan. De omgevingsvergunning voor aanleggen van drie diepboringen staat los van de goedkeuring van het winningsplan. Er mag dus nog niet met de gaswinning worden begonnen voordat de instemming op winningsplan is verleend.

Ter inzage periode

Het ontwerpbesluit en de andere relevante stukken liggen met ingang van 31 januari 2025 gedurende zes weken ter inzage op de secretarie van de gemeente Súdwest-Fryslân. Wij adviseren u voor de inzage van de ontwerpbesluiten eerst contact op te nemen met de gemeente via <https://sudwestfryslan.nl/> of 515 489 000. Daarnaast zijn de ontwerpbesluiten met de relevante stukken te raadplegen via www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenhuizen.

Tot en met 13 maart 2025 kan een ieder zienswijzen met betrekking tot het ontwerpbesluit kenbaar maken aan:

Postadres
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Postbus 111
9200 AC Drachten

E-mail: mijnbouwvergunningen@minezk.nl onder vermelding van zaaknummer V-55181.

Mocht u uw zienswijze mondeling willen indienen, kunt u een e-mail sturen met uw contactgegevens, dan wordt er spoedig contact met u opgenomen.

Ook voor inlichtingen kunt u zich wenden tot het Ministerie van Klimaat en Groene Groei, via mijnbouwvergunningen@minezk.nl onder vermelding van zaaknummer V-55181.

Kennisgeving ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag, locatie Oppenhuizen-1, gemeente Súdwest-Fryslân, Ministerie van Economische Zaken

De Minister van Klimaat en Groene Groei maakt bekend:

Op 18 oktober 2023 heeft Vermilion Energy Netherlands B.V. te Harlingen (hierna: Vermilion), een aanvraag ingediend om een omgevingsvergunning ingevolge de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. De aanvraag heeft betrekking op de activiteiten 'Verandering of oprichten van een inrichting of mijnbouwwerk'. Dit voor de locatie Oppenhuizen-1, gelegen in de gemeente Súdwest-Fryslân, kadastraal bekend gemeente Oppenhuizen, sectie G, nummer 273 en 274.

Bij het Ministerie van Klimaat en Groene Groei is de aanvraag geregistreerd onder zaaknummer V-55182.

Vermilion is voornemens om drie nieuwe putten in gebruik te nemen en de maximale productie van 400.000 Nm³ aardgas per dag te verhogen tot maximaal 500.000 Nm³ aardgas per dag. Hiermee wordt de drempelwaarde van 500.000 m³, overeenkomstig artikel C17.2 van het besluit MER niet overschreden.

De Minister van Klimaat en Groene Groei is voornemens de gevraagde vergunning te verlenen.

Relatie met het winningsplan

Het ontwerpbesluit omgevingsvergunning heeft alleen betrekking op de bovengenoemde activiteiten. Er mag nog niet met de gaswinning worden begonnen voordat instemming op het winningsplan is verleend.

De Minister van Klimaat en Groene Groei beoordeelt elk winningsplan en moet hierop instemmen voordat met de gaswinning gestart kan worden. De voorgenomen winning moet altijd overeenkomen met de inhoud van het goedgekeurde plan. De omgevingsvergunning voor het in gebruik te nemen van de drie nieuwe putten en het verhogen van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag staat los van de goedkeuring van het winningsplan. Er mag dus nog niet met de gaswinning worden begonnen voordat de instemming op winningsplan is verleend.

Ter inzage periode

Het ontwerpbesluit en de andere relevante stukken liggen met ingang van 31 januari 2025 gedurende zes weken ter inzage op de secretarie van de gemeente Súdwest-Fryslân. Wij adviseren u voor de inzage van de ontwerpbesluiten eerst contact op te nemen met de gemeente via <https://sudwestfryslan.nl/> of 515 489 000. Daarnaast zijn de ontwerpbesluiten met de relevante stukken te raadplegen via www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenhuizen.

Tot en met 13 maart 2025 kan een ieder zienswijzen met betrekking tot het ontwerpbesluit kenbaar maken aan:

Postadres
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Postbus 111
9200 AC Drachten

E-mail: mijnbouwvergunningen@minezk.nl onder vermelding van zaaknummer V-55182.

Mocht u uw zienswijze mondeling willen indienen, kunt u een e-mail sturen met uw contactgegevens, dan wordt er spoedig contact met u opgenomen.

Ook voor inlichtingen kunt u zich wenden tot het Ministerie van Klimaat en Groene Groei, via mijnbouwvergunningen@minezk.nl onder vermelding van zaaknummer V-55182.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale zienswijzen

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de zienswijze opzoeken. Door te klikken op uw zienswijzenummer wordt u automatisch doorverwezen naar de zienswijze. De zienswijzen zijn opgenomen vanaf pagina 10.

Zienswijzen op ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het aanleggen van drie diepboringen Oppenhuizen en ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag, locatie Oppenhuizen-1

Registratienummer	Zienswijzenummer
O-0001	0001
O-0002	0002
O-0002-1	0002
O-0003	0003
O-0004	0004
O-0005	0005
O-0006	0006
O-0007	0007
O-0008	0008
O-0009	0009
O-0010	0010
O-0011	0011
O-0012	0012
O-0013	0013
O-0014	0014

Alfabetisch overzicht organisaties en zienswijzen

Zienswijzen op ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het aanleggen van drie diepboringen Oppenhuizen en ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag, locatie Oppenhuizen-1

Zienswijzenummer	Organisatie
0005	Bestuur Plaatselijk Belang Goingarijp, GOINGARIJP
0013	Gemeente De Fryske Marren, College van Burgemeester en Wethouders, JOURE
0014	Gemeente Súdwest-Fryslân, College van Burgemeester en Wethouders, SNEEK
0012	Provincie Fryslân, Gedeputeerde Staten, LEEUWARDEN
0004	Vereniging Dorpsbelang Oppenhuizen-Uitwellingerga ("Dorpsbelang"), OPPENHUIZEN
0009	Wetterskip Fryslân, Dagelijks Bestuur, LEEUWARDEN

Overzicht ontvangen brief na einde ter inzage termijn

In onderstaande tabel kunt u met het registratienummer het nummer van de brief opzoeken welke is ontvangen na einde ter inzage termijn. Door te klikken op uw nummer wordt u automatisch doorverwezen naar de brief. De brief is opgenomen vanaf pagina 10.

De brief ziet op het ontwerpbesluit voor de omgevingsvergunning voor het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag, locatie Oppenhuizen-1 , bekend onder kenmerk V-55182

Registratienummer	Nummer
O-0015	0015

Zienswijze 0001 tot en met 0015

Minister van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

21 februari 2025

Betreft: Zienswijze op ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en in samenhang hiermee, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen

Geachte Minister,

Hierbij maak ik bezwaar tegen de voorgenomen ontwerpbesluiten en de voorgenomen instemming met het gewijzigde winningsplan, thans nog niet ter inzage, maar onlosmakelijk verbonden met de aanvragen omgevingsvergunningen. Onze woning ligt binnen een straal van 5 km van de gaslocaties. Gasboringen kunnen, zeker op langere termijn, ook voor ons leiden tot bodemdaling, funderings- en bevingsschade. Wij zijn tot op heden niet of nauwelijks geïnformeerd door Vermillion en/of de minister. Als belanghebbende dien ik daarom deze zienswijze in en voer de navolgende gronden aan.

Haastige speed is zelden goed

De voorgenomen activiteiten worden in gang gezet door Vermillion Energy Netherlands B.V. (Vermillion) die al enige tijd concessiehouder is van onder meer de aardgasvelden Oppenhuizen, een van de vele on-shore aardgasvelden in Friesland. De exploitatie van deze aardgasvelden passen in de economische en financieel lucratieve bedrijfsvoering van deze Canadese maatschappij. Echter dit bedrijf, alsook overheden zijn in navolging van de afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs gehouden om af te zien van boringen wanneer daarbij een groot risico voor schade aan natuur en landschap en leefomgeving van bewoners kan ontstaan. Het vasthouden aan 'oude rechten' in een gewijzigd tijdsgewricht, is vanuit het voorzorgsbeginsel niet verantwoord.

De minister weet dit, want zij heeft een herziening van de Mijnbouwwet¹ in voorbereiding waarin onder meer geregeld wordt dat de belangen van bewoners en lokale overheden beter gehoord en geborgd worden. Waarom dan toch vaart zetten achter dit kritieke dossier? Anders dat het winstbelang (de Profit) wordt door haar niet voldoende gemotiveerd in hoeverre de belangen van People en Planet meewegen.

Waarom wordt het voorzorgsbeginsel niet beter meegewogen? Waarom wordt de recente uitspraak² van Gerechtshof Den Haag en het daartegen ingestelde cassatieberoep niet afgewacht? Waarom wordt het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak in de betreffende regio³ niet meegewogen?

Deze vragen maken dat ik bezorgd over en kritisch ben op uw voornemen tot vergunningverlening. Mijn inhoudelijke bezwaren heb ik voor de leesbaarheid gestructureerd onder de noemer van een viertal beginselen. Overigens in de wetenschap dat ze mogelijk ook onder een ander beginsel kunnen vallen. Ik vertrouw er op dat u, de minister, hier rekening mee houdt. Het betreft achtereenvolgens:

¹ TK 2024-2025, nr. 32 849 Mijnbouw (...) Citaat uit de aanbiedingsbrief van de minister 'Kortom, er is behoefte aan meer regie en duidelijkheid vanuit de overheid. Daarnaast zijn aanvullende voorwaarden nodig voor een veilig en financieel, maatschappelijk en ruimtelijk verantwoord gebruik van de diepe ondergrond, óók nadat het gebruik is gestopt. Tenslotte dient er ruimte te zijn voor nieuwe ontwikkelingen die de energietransitie mogelijk maken.

² Zaaknummer 200.302.332/01 Afdeling Civiel recht, Team Handel: Vereniging Milieudefensie cs. vs Shell

³ Manifest maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

1. Intergenerationele rechtvaardigheid
2. Zorgvuldigheidsbeginsel
3. CBDR beginsel
4. Verplichting tot bescherming ingevolge EVRM

Door te besluiten de aangevraagde bouwvergunningen te verlenen zal de minister:

1. Handelen in strijd handelen met het beginsel van **intergenerationele rechtvaardigheid**: er is inmiddels voldoende bekend dat het zeer complex en kostbaar is voor burgers en organisaties om internationale bedrijven als Vermillion op het gevaarzettingsvraagstuk privaatrechtelijk aan te spreken. Het betreft bij de gasboringen in de Oppenhuizer gasvelden vooral direct de problematiek van bodemdaling door mijnbouw:

1° het maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger (voor het Wetterskip) en duurder (voor de ingewanden);

2° het kan leiden tot verdere verzakking en scheuring bij woningen en gebouwen, met als gevolg schadeherstel en waardevermindering voor de eigenaren

3° het zal leiden tot verstoring van flora en fauna in het nabij gelegen Natura 2000 Sneekermeergebied. Aantasting van biodiversiteit is van invloed op de kwaliteit van onze leefomgeving en gezondheid.

Thans kijkt de minister, zoals blijkt uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit vooral naar mogelijke schade en belasting die in de nabije toekomst kan ontstaan op of boven de grond nabij de gasboorinstallaties, en tijdens of kort na de aanleg van nieuwe putten. Echter, het feitelijk en langdurig (meer) gas opboren kan veel verdergaande ernstige schade veroorzaken, op een geografisch veel ruimere schaal. Deze benadering ervaar ik, gezien de te verwachten schadelijke effecten op lange termijn, als intergenerationeel onrechtvaardig is en het druist in tegen het maatschappelijk draagvlak. Door nu te komen met een breed gedragen afweging kan de minister dit voorkomen.

2. Handelen in strijd met het **Zorgvuldigheidsbeginsel**. Recentelijk heeft het Gerechtshof Den Haag zich expliciet uitgesproken over de zorgvuldigheidsverplichtingen ter voorkoming en beperking van gevaarlijke klimaatverandering⁴. Deze uitspraak, geeft mij ten aanzien van het voornemen tot het verlenen van de omgevingsvergunningen in de Oppenhuizen- gasvelden aanleiding tot ten minste drie tekortkomingen in dit dossier op het vlak van de vereiste zorgvuldigheid:

1e In de aangeleverde stukken bij de aanvraag van beide omgevingsvergunningen laat **Vermillion** naar mijn mening na om aan te geven hoe het bij het in operatie brengen van haar activiteiten invulling gaat geven aan de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm. Welke veiligheidsmaatregelen mogen van Vermillion worden verwacht wanneer gevaarzettende situaties en schadelijke effecten voor onze gezondheid, landschap en milieu ontstaan? De invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm vindt zoveel mogelijk plaats aan de hand van objectieve aanknopingspunten, zoals wetgeving, algemene rechtsbeginselen, grondrechten, jurisprudentie en/of deskundigenrapporten. Het Gerechtshof Den Haag stelt mijns inziens terecht dat ook de zogenaamde Kelderluikfactoren invulling vormen voor de invulling van de algemene zorgvuldigheidsnorm. De minister is gehouden echter, laat mijns inziens na, om nadrukkelijk op de invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm

⁴ Gerechtshof Den Haag arrest van 12 november 2024 zaaknummer 200.302.332/01 (onder meer OV 7.25 en 7.26) en (6 Hof, rov. 3.8 onder (C.1)

toe te zien.

2° Handelen in strijd met de vereiste zorgvuldigheid kan ook worden toegespitst op de zorgvuldigheidsverplichting ter voorkoming of beperking van gevaarlijke klimaatverandering: 'Ook hier kan gesteld worden dat er sprake is van een rapidly closing window of opportunity to secure a liveable and sustainable future for all.' Met de voorliggende ontwerp-besluiten ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en drie diepboringen draagt de minister hier bij aan, dan wel voorkomt niet, dat Vermillion met haar activiteiten het recht dreigt te schenden.

3° In strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel wordt hier ook het risico genomen dat het investeren in nieuwe olie- en gasvelden leidt tot een carbon lock-in effect. Van olie- en gasbedrijven kan worden verlangd dat zij ook bij hun investeringen in de productie van fossiele brandstoffen rekening houden met de negatieve gevolgen die een verdere uitbreiding van het aanbod van fossiele brandstoffen voor de energietransitie heeft. De voorgenomen investeringen van Vermillion in nieuwe gasvelden kunnen hiermee op gespannen voet staan. De minister gaat met haar voornemen tot vergunningverlening willens en wetens mee in deze 'rem' op de gewenste energietransitie.

3. Handelen in strijd met het CBDR beginsel⁵, dat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de **overheid** vastlegt voor door de mens veroorzaakte klimaatverandering en de daarmee gepaard gaande vernietiging van het milieu. Beter dan nu instemmen met de aanvragen, zou de minister, en dit sluit aan op het gestelde onder 2, uitgebreider aandacht moeten besteden aan de ongeschreven zorgvuldigheidsverplichting. Hierbij denk ik in elk geval, in de lijn van het StodM advies van 29 februari 2024⁶, aan het vooraf nog beter de risico's van de gevolgen van bodemdaling voor natuur mens en milieu worden mee te wegen. Beoordeling van de risico's vooraf, óók als over vijf jaar of eerder, méér dan 500.000 M3 aardgas per dag wordt opgeboord. Daarnaast dient een uitgebreid en vooral objectief systeem van monitoring, evaluatie en bodemdalingsvoorspelling te worden opgezet en vastgesteld: het 'hand aan de kraan' principe. Welke zorg mag hier van Vermillion worden geëist en waar zorgt de minister voor checks and balances? Over cumulatie met andere, bestaande en/of goedgekeurde activiteiten wordt thans bijvoorbeeld veel te snel heengestapt (pag. 3 M.e.r.-besluit). Immers, gasboringen veroorzaken onnatuurlijke extra bodemdaling die aanpassingen vergen van het waterhuishoudkundige systeem in het veenweidegebied. Ze hebben daarmee direct invloed op abiotische factoren die leidend zijn hoe het landschap zich in een groot gebied manifesteert en verder ontwikkeld. Vermillion heeft verzuimd deze effecten in beeld te brengen. De provincie Fryslân heeft, na overleg met het Wetterskip en de betrokken gemeenten de minister gasboring op de proefboring locatie Nij Beets recent ontraden beoogde locatie ontraden, onder andere vanwege schade en rechtsonzekerheid voor bewoners. Verdere peilverlaging in dit gebied is geen oplossing meer⁷. Ik ben van mening dat dezelfde argumenten ook in 'ons' veenweide en Natura 2000 gebied gelden.

4. Mensenrechten

Handelt de minister in strijd met de uitspraak gedaan in het Urgenda-arrest⁸? Hierin heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de bescherming van de art. 2 en 8 EVRM niet alleen ziet op specifieke personen, maar ook op de samenleving of bevolking als geheel. Van dat laatste is onder meer sprake als het gaat om milieugevaren. Bij milieugevaren die een geheel gebied

⁵ Principe gehanteerd in het internationaal milieurecht : 'gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden', beter bekend onder het Engelse 'common but differentiated responsibilities' afgekort CBDR.

⁶ <https://www.sodm.nl/documenten/publicaties/2024/03/05/advies-sodm-winningsplan-ternaard-2024>

⁷ Rechtbank Noord-Nederland tussenuitspraak van 22 maart 2024 en de uitspraak van 29 november 2024, zaaknummer LEE 21-1120, gemeente Osterland-Vermillion

⁸ Urgenda arrest, zaak nr. ECLI:NL:HR:2019:2006

bedreigen, bieden de art. 2 en 8 EVRM bescherming aan de ingezetenen van dat gebied. De Hoge Raad oordeelde dat de verplichting om op grond van de art. 2 en 8 EVRM passende maatregelen te nemen, mede inhoudt dat staten gehouden zijn om preventief maatregelen te nemen tegen een dreigend gevaar, ook als niet zeker is dat het gevaar zich zal verwezenlijken. Welke maatregelen in het gegeven geval passend zijn, hangt blijkens de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) af van de omstandigheden van dat geval, aldus de Hoge Raad.

In de onderhavige casus, gericht op het intensiveren van on-shore boren naar gas bij Oppenhuizen is het voor een groot aantal inwoners onvoldoende bekend, laat staan aangetoond dat er voldoende preventieve maatregelen worden getroffen om milieuschade, ook in cumulatieve zin te voorkomen. Wel zijn wij bekend met het provinciale programma om de bodemdaling problematiek binnen de perken te houden (Fries veenweideprogramma 2021-2023). In hoeverre er versneld en cumulatief effecten kunnen ontstaan door de nu voorgenomen gasboringen vind ik nergens terug. Niet in voornoemd veenweideprogramma, noch in het beoordelingskader van de omgevingsvergunningaanvraag.

C' est le ton qui fait la musique, mijn procedurele bezwaren

Een zorgvuldige procedure vraagt om zorgvuldige communicatie. Ten aanzien van de terinzagelegging van de ontwerp-besluiten, bekruipt mij een aantal kritische vragen:

- Waarom worden de voorgenomen besluiten over aangevraagde omgevingsvergunning en het gewijzigde winningsplan separaat ter inzage gelegd. Ik vraag ik me af wat de wijzigingen in het winningsplan behelzen en welke winningsperiode het plan gaat beslaan. Het niet gelijktijdig ter inzage leggen van de omgevingsvergunningen en het winningsplan ervaar ik als mystificatie en roept bij mij argwaan op. Temeer nu op de website alleen het oude winningsplan van Vermillion uit 2017 is gepresenteerd waarin de meest inhoudelijke risico's in mijn ogen worden gebagatelliseerd en kort of niet gemotiveerd afgewikkeld in het m.e.r.-besluit dat bij de stukken is gevoegd.
- Wat is het nut van de alinea 'Waarom winnen we nog gas in Nederland' - mijns inziens niets anders dan framing- in de paginagrote kennisgeving van terinzagelegging in de huis-aan-huisbladen?
- Wat staat er werkelijk op het kaartbeeld dat getoond wordt op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenhuizen ?

In de aanvraag wordt een kaart getoond met daarop de reeds aanwezige boorput OP-1 , waaruit geïntensiveerd naar gas geboord gaat worden. Wordt op dezelfde locatie een tweede en derde put aangelegd of zijn die elders geprojecteerd? Waarom wordt de derde put pas binnen 5 jaar geboord en wel nu al in de aanvraag meegenomen? Wat is in dat verband de betekenis van de overige Oppenhuizen gasvelden, zoals die onder Woudsend, wel op kaart getoond? Komen er hierheen wellicht side-pipes om bestemmingswijzigingen (bijvoorbeeld van agrarisch naar gaswinninglocatie) te voorkomen?

Op basis van de vigerende mijnbouwwet hebben burgers, maatschappelijke organisaties en zelfs gemeenten, provincie en Wetterskip bar weinig juridische ruimte om informatie te vragen, inbreng te leveren en bezwaar en beroep in te stellen. De minister is bevoegd om te besluiten over de omgevingsvergunningen en in te stemmen met het winningsplan. Op dit punt hebben wij, wonende nabij het Groninger gasveld, decennialang slechte ervaringen kunnen waarnemen. De strategische aanpak die de minister en/of Vermillion nu volgen: slechts en enkel voldoen aan de huidige wettelijke vereisten is, vanuit het oogpunt van zorgvuldige handelen en omgaan met onze regio, in mijn ogen daarom niet voldoende. In dat verband citeer ik graag tot slot, ook de door mij zelf zo ervaren gevoelens, verwoord in het manifest 'Maak van Friesland geen aardgasparadijs'

Fryslân is ons thuis. Hier wonen, werken en leven wij op wat wij het mooiste land van aarde vinden. Onze oude aarde is ons dierbaar van het wad tot de wouden en van klei tot veen. De bodem is de basis van ons bestaan, van onze landbouw, landschap en natuur. Onze bodem zorgt voor ons drinkwater, voor onze meren, vaarten, voor onze dorpen, steden en landerijen. Maar onze bodem is ook de jachtgrond voor buitenlandse mijnbouwbedrijven op zoek naar aardgas, zout of aardolie.

In de Friese bodem zijn al meer dan veertig grote gaten geboord om aardgas weg te halen. Met het sluiten van het Groningerveld en het intensiveren van de gaswinning in kleine velden komt het overgrote deel van het Nederlandse aardgas uit de Friese bodem. Zoutwinning bij Franeker leidde al tot ondergrondse grotten die groter zijn dan de hangars op Schiphol. Nergens in de wereld zijn meer mijnbouwprojecten onder één UNESCO werelderfgoed dan onder de Waddenzee. Dat kunnen er nog meer worden als de NAM, een bedrijf in Brits/Amerikaanse handen, in Ternaard mag gaan boren. Waardoor de status van de Waddenzee als werelderfgoed verloren dreigt te gaan.

Wij hebben helemaal niets te zeggen over onze ondergrond. Net zoals Groningers, Limburgers, Brabanders, of Zeeuwen dat ook niet hebben. Het rijk beslist, de opbrengsten gaan naar buitenlandse bedrijven en het gebied en haar inwoners blijven achter met de schade. Hoewel op papier de schadeafhandeling, bij scheuren en verzakkingen van woningen, grond en gebouwen, goed is geregeld, ervaren burgers in de praktijk dat instanties ontoegankelijk zijn. Ontbrekende informatie, zoals nulmetingen, zorgt voor problemen bij de afhandeling van schades. Hierdoor is er ook geen vertrouwen dat toekomstige schade goed opgelost zal worden.

Bodemdaling door mijnbouw maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger en duurder. Deze prijs moet uiteindelijk ieder jaar door Friese burgers en bedrijven worden opgebracht via de waterschapslasten. Schade aan landschap, de zeedijk en landerijen wordt afgekocht met gebiedsprocessen. Deze duren lang en verlopen vaak moeizaam en daarna moeten ook grondeigenaren hoge kosten voor hun rekening nemen om mijnbouwschade te compenseren. Schade van activiteiten die zij niet willen, waarvoor zij niet hebben gekozen en waarvan zij niet profiteren. En als de werelderfgoedstatus van de Waddenzee verdwijnt lijdt ook het toerisme in onze provincie daaronder.

Of het nu gaat over de Waddenzee, Nij Beets, Oppenhuizen of Woudsend, buitenlandse bedrijven lijken onze grond vooral te zien als een mijnbouwparadijs. Ze vergeten dat dit ons thuis is. Ze vergeten het belang van onze bodem voor ons drinkwater, voor onze landbouw, het toerisme, onze woningen en onze natuur en erfgoed.

Natuurlijk snappen we dat energie en zout nodig zijn. We snappen dat buitenlandse bedrijven een rol kunnen spelen in onze economie en onze welvaart. Maar niet tegen elke prijs en niet zonder ons. Onze oproep aan Den Haag is duidelijk. Wij willen niet meer mijnbouw onder de Friese bodem. Besef dat de opbrengsten tijdelijk zijn maar de gevolgen permanent. Neem inwoners serieus en geef hun een stem in de besluitvorming. Wij willen niet méér mijnbouw. Zorg dat van bestaande winningen alle schade wordt vergoed en daarbovenop het gebied meeprofiteert van de opbrengsten. Kortom: maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

Uw reactie op mijn zienswijze zie ik graag tegemoet.

Minister van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten
 2025

1

21 februari

Betreft: Zienswijze op ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en in samenhang hiermee, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen

Geachte Minister,

Hierbij maak ik bezwaar tegen de voorgenomen ontwerpbesluiten en de voorgenomen instemming met het gewijzigde winningsplan, thans nog niet ter inzage, maar onlosmakelijk verbonden met de aanvragen omgevingsvergunningen. Onze woning ligt binnen een straal van 5 km van de gaslocaties. Gasboringen kunnen, zeker op langere termijn, ook voor ons leiden tot bodemdaling, funderings- en bevingsschade. Wij zijn tot op heden niet of nauwelijks geïnformeerd door Vermillion en/of de minister. Als belanghebbende dien ik daarom deze zienswijze in en voer de navolgende gronden aan.

Haastige speed is zelden goed

De voorgenomen activiteiten worden in gang gezet door Vermillion Energy Netherlands B.V. (Vermillion) die al enige tijd concessiehouder is van onder meer de aardgasvelden Oppenhuizen, een van de vele on-shore aardgasvelden in Friesland. De exploitatie van deze aardgasvelden passen in de economische en financieel lucratieve bedrijfsvoering van deze Canadese maatschappij. Echter dit bedrijf, alsook overheden zijn in navolging van de afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs gehouden om af te zien van boringen wanneer daarbij een groot risico voor schade aan natuur en landschap en leefomgeving van bewoners kan ontstaan. Het vasthouden aan 'oude rechten' in een gewijzigd tijdsgewricht, is vanuit het voorzorgsbeginsel niet verantwoord.

De minister weet dit, want zij heeft een herziening van de Mijnbouwwet¹ in voorbereiding waarin onder meer geregeld wordt dat de belangen van bewoners en lokale overheden beter gehoord en geborgd worden. Waarom dan toch vaart zetten achter dit kritieke dossier? Anders dat het winstbelang (de Profit) wordt door haar niet voldoende gemotiveerd in hoeverre de belangen van People en Planet meewegen.

Waarom wordt het voorzorgsbeginsel niet beter meegewogen? Waarom wordt de recente uitspraak² van Gerechtshof Den Haag en het daartegen ingestelde

¹ TK 2024-2025, nr. 32 849 Mijnbouw (...) Citaat uit de aanbiedingsbrief van de minister 'Kortom, er is behoefte aan meer regie en duidelijkheid vanuit de overheid. Daarnaast zijn aanvullende voorwaarden nodig voor een veilig en financieel, maatschappelijk en ruimtelijk verantwoord gebruik van de diepe ondergrond, óók nadat het gebruik is gestopt. Tenslotte dient er ruimte te zijn voor nieuwe ontwikkelingen die de energietransitie mogelijk maken.

² Zaaknummer 200.302.332/01 Afdeling Civiel recht, Team Handel: Vereniging Milieudefensie cs. vs Shell

cassatieberoep niet afgewacht? Waarom wordt het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak in de betreffende regio³ niet meegewogen?

Deze vragen maken dat ik bezorgd over en kritisch ben op uw voornemen tot vergunningverlening. Mijn inhoudelijke bezwaren heb ik voor de leesbaarheid gestructureerd onder de noemer van een viertal beginselen. Overigens in de wetenschap dat ze mogelijk ook onder een ander beginsel kunnen vallen. Ik vertrouw er op dat u, de minister, hier rekening mee houdt. Het betreft achtereenvolgens:

1. intergenerationele rechtvaardigheid
2. Zorgvuldigheidsbeginsel
3. CBDR beginsel
4. Verplichting tot bescherming ingevolge EVRM

~~Door te besluiten de aangevraagde bouwvergunningen te verlenen zal de minister:~~

1. Handelen in strijd handelen met het beginsel van intergenerationele rechtvaardigheid: er is inmiddels voldoende bekend dat het zeer complex en kostbaar is voor burgers en organisaties om internationale bedrijven als Vermillion op het gevaarzettingsvraagstuk privaatrechtelijk aan te spreken. Het betreft bij de gasboringen in de Oppenhuizer gasvelden vooral direct de problematiek van bodemdaling door mijnbouw:

1e het kan het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger en duurder maken (voor het Wetterskip en zijn ingelanden)

2e het kan leiden tot verzakking en scheuring van woningen en gebouwen, met als gevolg schadeherstel en waardevermindering voor de eigenaren

3e het kan leiden tot verstoring van flora en fauna in het nabij gelegen Natura 2000 Sneekermeeergebied. Aantasting van biodiversiteit is van invloed op de kwaliteit van onze leefomgeving en gezondheid.

Thans kijkt de minister, zoals blijkt uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit vooral naar mogelijke schade en belasting die in de nabije toekomst kan ontstaan op of boven de grond nabij de gasboorinstallaties, en tijdens of kort na de aanleg van nieuwe putten. Echter, het feitelijk en langdurig (meer) gas opboren kan veel verdergaande ernstige schade veroorzaken, op een geografisch veel ruimere schaal. Deze benadering ervaar ik, gezien de te verwachten schadelijke effecten op lange termijn, als intergenerationeel onrechtvaardig en het druist in tegen het maatschappelijk draagvlak. Door nu te komen met een breed gedragen afweging kan de minister dit voorkomen.

2. Handelen in strijd met het Zorgvuldigheidsbeginsel. Recentelijk heeft het Gerechtshof Den Haag zich expliciet uitgesproken over de zorgvuldigheidsverplichtingen ter voorkoming en beperking van gevaarlijke

³ Manifest maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

klimaatverandering. Deze uitspraak, geeft mij ten aanzien van het voornemen tot het verlenen van de omgevingsvergunningen in de Oppenhuizen-gasvelden aanleiding tot ten minste drie tekortkomingen in dit dossier op het vlak van de vereiste zorgvuldigheid:

1e In de aangeleverde stukken bij de aanvraag van beide omgevingsvergunningen laat Vermillion naar mijn mening na om aan te geven hoe het bij het in operatie brengen van haar activiteiten invulling gaat geven aan de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm. Welke veiligheidsmaatregelen mogen van Vermillion worden verwacht wanneer gevaarzettende situaties en schadelijke effecten voor onze gezondheid, landschap en milieu ontstaan? De invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm vindt zoveel mogelijk plaats aan de hand van objectieve aanknopingspunten, zoals wetgeving, algemene rechtsbeginselen, grondrechten, jurisprudentie en/of deskundigenrapporten. Het Gerechtshof Den Haag stelt mijns inziens terecht dat ook de zogenaamde Kelderluikfactoren invulling vormen voor de invulling van de algemene zorgvuldigheidsnorm. De minister is gehouden echter, laat mijns inziens na, om nadrukkelijk op de invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm toe te zien.

2e Handelen in strijd met de vereiste zorgvuldigheid kan ook worden toegespitst op de zorgvuldigheidsverplichting ter voorkoming of beperking van gevaarlijke klimaatverandering: 'Ook hier kan gesteld worden dat er sprake is van een rapidly closing window of opportunity to secure a liveable and sustainable future for all.' Met de voorliggende ontwerp-besluiten ~~ingebruikname drie nieuwe putten en productieverbod Oppenhuizen-1 en drie diepboringen~~ draagt de minister hier bij aan, dan wel voorkomt niet, dat Vermillion met haar activiteiten het recht dreigt te schenden.

3e In strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel wordt hier ook het risico genomen dat het investeren in nieuwe olie- en gasvelden leidt tot een carbon lock-in effect. ~~Van olie- en gasbedrijven kan worden verlangd dat zij ook bij hun investeringen in de productie van fossiele brandstoffen rekening houden met de negatieve gevolgen die een verdere uitbreiding van het aanbod van fossiele brandstoffen voor de energietransitie heeft. De voorgenomen investeringen van Vermillion in nieuwe gasvelden kunnen hiermee op gespannen voet staan. De minister gaat met haar voornemen tot vergunningverlening willens en wetens mee in deze 'rem' op de gewenste energietransitie.~~

3. Handelen in strijd met het CBDR beginsel⁴, dat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de overheid vastlegt voor door de mens veroorzaakte klimaatverandering en de daarmee gepaard gaande vernietiging van het milieu. Beter dan nu instemmen met de aanvragen, zou de minister, en dit sluit aan op het gestelde onder 2, uitgebreider aandacht moeten besteden aan de ongeschreven zorgvuldigheidsverplichting. Hierbij denk ik in

⁴ Principe gehanteerd in het internationaal milieurecht : 'gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden', beter bekend onder het Engelse 'common but differentiated responsibilities' afgekort CBDR.

elk geval, in de lijn van het StodM advies van 29 februari 2024⁵, aan het vooraf nog beter de risico's van de gevolgen van bodemdaling voor natuur mens en milieu worden mee te wegen. Beoordeling van de risico's vooraf, óók als over vijf jaar of eerder, méér dan 500.000 M3 aardgas per dag wordt opgeboord. Daarnaast dient een uitgebreid en vooral objectief systeem van monitoring, evaluatie en bodemdalingsvoorspelling te worden opgezet en vastgesteld: het 'hand aan de kraan' principe. Welke zorg mag hier van Vermillion worden geëist en waar zorgt de minister voor checks and balances? Over cumulatie met andere, bestaande en/of goedgekeurde activiteiten wordt thans bijvoorbeeld veel te snel heengestapt (pag. 3 i.v.m. e.r.-besluit). Immers, gasboringen veroorzaken onnatuurlijke extra bodemdaling die aanpassingen vergen van het waterhuishoudkundige systeem in het veenweidegebied. Ze hebben daarmee direct invloed op abiotische factoren die leidend zijn hoe het landschap zich in een groot gebied manifesteert en verder ontwikkelt. Vermillion heeft verzuimd deze effecten in beeld te brengen. De provincie Fryslân heeft, na overleg met het Wetterskip en de betrokken gemeenten de minister gasboring op de proefboring locatie Nij Beets recent ontraden beoogde locatie ontraden, onder andere vanwege schade en rechtsonzekerheid voor bewoners. Verdere peilverlaging in dit gebied is geen oplossing meer⁶. Ik ben van mening dat dezelfde argumenten ook in 'ons' veenweide en Natura 2000 gebied gelden.

4. Mensenrechten

Handelt de minister in strijd met de uitspraak gedaan in het Urgenda-arrest⁷? Hierin heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de bescherming van de art. 2 en 8 EVRM niet alleen ziet op specifieke personen, maar ook op de samenleving of bevolking als geheel. Van dat laatste is onder meer sprake als het gaat om milieugevaren. Bij milieugevaren die een geheel gebied bedreigen, bieden de art. 2 en 8 EVRM bescherming aan de ingezetenen van dat gebied. De Hoge Raad oordeelde dat de verplichting om op grond van de art. 2 en 8 EVRM passende maatregelen te nemen, mede inhoudt dat staten gehouden zijn om preventief maatregelen te nemen tegen een dreigend gevaar, ook als niet zeker is dat het gevaar zich zal verwezenlijken. Welke maatregelen in het gegeven geval passend zijn, hangt blijkens de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) af van de omstandigheden van dat geval, aldus de Hoge Raad.

In de onderhavige casus, gericht op het intensiveren van on-shore boren naar gas bij Oppenhuizen is het voor een groot aantal inwoners onvoldoende bekend, laat staan aangetoond dat er voldoende preventieve maatregelen worden getroffen om milieuschade, ook in cumulatieve zin te voorkomen. Wel zijn wij bekend met het provinciale programma om de bodemdaling problematiek binnen de perken te houden (Fries veenweideprogramma 2021-2023). In hoeverre er

⁵ <https://www.sodm.nl/documenten/publicaties/2024/03/05/advies-sodm-winningsplan-ternaard-2024>

⁶ Rechtbank Noord-Nederland tussenuitspraak van 22 maart 2024 en de uitspraak van 29 november 2024, zaaknummer LEE 21-1120, gemeente Osterland-Vermillion

⁷ Urgenda arrest, zaak nr. ECLI:NL:HR:2019:2006

versneld en cumulatief effecten kunnen ontstaan door de nu voorgenomen gasboringen vind ik nergens terug. Niet in voornoemd veenweideprogramma, noch in het beoordelingskader van de omgevingsvergunningaanvraag.

C' est le ton qui fait la musique, mijn procedurele bezwaren

Een zorgvuldige procedure vraagt om zorgvuldige communicatie. Ten aanzien van de terinzagelegging van de ontwerp-besluiten, bekruipt mij een aantal kritische vragen:

- Waarom worden de voorgenomen besluiten over aangevraagde omgevingsvergunning en het gewijzigde winningsplan separaat ter inzage gelegd. Ik vraag ik me af wat de wijzigingen in het winningsplan behelzen en welke winningsperiode het plan gaat beslaan. Het niet gelijktijdig ter inzage leggen van de omgevingsvergunningen en het winningsplan ervaar ik als mystificatie en roept bij mij argwaan op. Temeer nu op de website alleen het oude winningsplan van Vermillion uit 2017 is gepresenteerd waarin de meest inhoudelijke risico's in mijn ogen worden gebagatelliseerd en kort of niet gemotiveerd afgewikkeld in het m.e.r.-besluit dat bij de stukken is gevoegd.
- Wat is het nut van de alinea 'Waarom winnen we nog gas in Nederland', mijns inziens niets anders dan framing, in de paginagrote kennisgeving van terinzagelegging in de huis-aan-huisbladen?
- Wat staat er werkelijk op het kaartbeeld dat getoond wordt op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenuizen ? In de aanvraag wordt een kaart getoond met daarop de reeds aanwezige boorput OP-1 , waaruit geïntensiveerd naar gas geboord gaat worden. Wordt op dezelfde locatie een tweede en derde put aangelegd of zijn die elders geprojecteerd? Waarom wordt de derde put pas binnen 5 jaar geboord en wel nu al in de aanvraag meegenomen? Wat is in dat verband de betekenis van de overige Oppenuizen gasvelden, zoals die onder Woudsend, wel op kaart getoond? Komen er hierheen wellicht side-pipes om bestemmingswijzigingen (bijvoorbeeld van agrarisch naar gaswinninglocatie) te voorkomen?

Op basis van de vigerende mijnbouwwet hebben burgers, maatschappelijke organisaties en zelfs gemeenten, provincie en Wetterskip bar weinig juridische ruimte om informatie te vragen, inbreng te leveren en bezwaar en beroep in te stellen. De minister is bevoegd om te besluiten over de omgevingsvergunningen en in te stemmen met het winningsplan. Op dit punt hebben wij, wonende nabij het Groninger gasveld, decennialang slechte ervaringen kunnen waarnemen. De strategische aanpak die de minister en/of Vermillion nu volgen: slechts en enkel voldoen aan de huidige wettelijke vereisten is, vanuit het oogpunt van zorgvuldige handelen en omgaan met onze regio, in mijn ogen daarom niet voldoende. In dat verband citeer ik graag tot slot, ook de door mij zelf zo ervaren gevoelens, verwoord in het manifest 'Maak van Friesland geen aardgasparadijs'

Fryslân is ons thuis.

Hier wonen, werken en leven wij op wat wij het mooiste land van aarde vinden.

Onze oude aarde is ons dierbaar van het wad tot de wouden en van klei tot veen.

De bodem is de basis van ons bestaan, van onze landbouw, landschap en natuur. Onze bodem zorgt voor ons drinkwater, voor onze meren, vaarten, voor onze dorpen, steden en landerijen.

Maar onze bodem is ook de jachtgrond voor buitenlandse mijnbouwbedrijven op zoek naar aardgas, zout of aardolie.

In de Friese bodem zijn al meer dan veertig grote gaten geboord om aardgas weg te halen.

Met het sluiten van het Groningerveld en het intensiveren van de gaswinning in kleine velden komt het overgrote deel van het Nederlandse aardgas uit de Friese bodem. Zoutwinning bij Franeker ieldde ai tō ondergrondse grotten die groter zijn dan de hangars op Schiphol.

Nergens in de wereld zijn meer mijnbouwprojecten onder één UNESCO werelderfgoed dan onder de Waddenzee.

Dat kunnen er nog meer worden als de NAM, een bedrijf in Brits/Amerikaanse handen, in Ternaard mag gaan boren.

Waardoor de status van de Waddenzee als werelderfgoed verloren dreigt te gaan. Wij hebben helemaal niets te zeggen over onze ondergrond.

Net zoals Groningers, Limburgers, Brabanders, of Zeeuwen dat ook niet hebben. Het rijk beslist, de opbrengsten gaan naar buitenlandse bedrijven en het gebied en haar inwoners blijven achter met de schade.

Hoewel op papier de schadeafhandeling, bij scheuren en verzakkingen van woningen, grond en gebouwen, goed is geregeld, ervaren burgers in de praktijk dat instanties ontoegankelijk zijn.

Ontbrekende informatie, zoals nulmetingen, zorgt voor problemen bij de afhandeling van schades.

Hierdoor is er ook geen vertrouwen dat toekomstige schade goed opgelost zal worden.

Bodemdaling door mijnbouw maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger en duurder.

Deze prijs moet uiteindelijk ieder jaar door Friese burgers en bedrijven worden opgebracht via de waterschapslasten.

Schade aan landschap, de zeedijk en landerijen wordt afgekocht met gebiedsprocessen.

Deze duren lang en verlopen vaak moeizaam en daarna moeten ook grondeigenaren hoge kosten voor hun rekening nemen om mijnbouwschade te compenseren.

Schade van activiteiten die zij niet willen, waarvoor zij niet hebben gekozen en waarvan zij niet profiteren.

En als de werelderfgoedstatus van de Waddenzee verdwijnt lijdt ook het toerisme in onze provincie daaronder.

Of het nu gaat over de Waddenzee, Nij Beets, Oppenhuizen of Woudsend, buitenlandse bedrijven lijken onze grond vooral te zien als een mijnbouwparadijs.

Ze vergeten dat dit ons thuis is.

Ze vergeten het belang van onze bodem voor ons drinkwater, voor onze landbouw, het toerisme, onze woningen en onze natuur en erfgoed.

Natuurlijk snappen we dat energie en zout nodig zijn.

We snappen dat buitenlandse bedrijven een rol kunnen spelen in onze economie en onze welvaart.

Maar niet tegen elke prijs en niet zonder ons.

Onze oproep aan Den Haag is duidelijk.

Wij willen niet meer mijnbouw onder de Friese bodem.

Besef dat de opbrengsten tijdelijk zijn maar de gevolgen permanent.

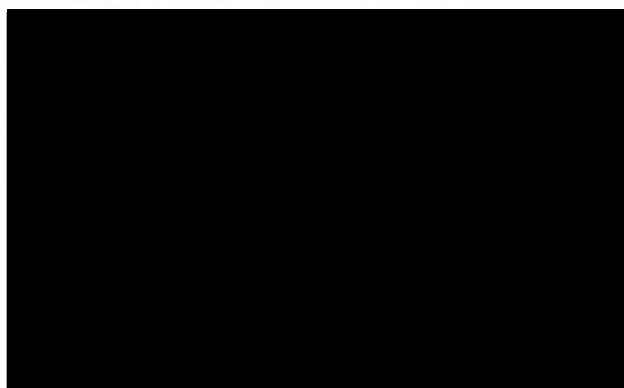
Neem inwoners serieus en geef hun een stem in de besluitvorming. Wij willen niet méér mijnbouw.

Zorg dat van bestaande winningen alle schade wordt vergoed en daarbovenop het gebied meeprofiteert van de opbrengsten.

Kortom: maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

Uw reactie op mijn zienswijze zie ik graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Minister van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

1 maart 2025

Betreft: Zienswijze op ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en in samenhang hiermee, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen

Geachte Minister,

Hierbij maak ik bezwaar tegen de voorgenomen ontwerpbesluiten en de voorgenomen instemming met het gewijzigde winningsplan, thans nog niet ter inzage, maar onlosmakelijk verbonden met de aanvragen omgevingsvergunningen. Onze woning ligt binnen een straal van 500 meter van de gaslocaties. Gasboringen kunnen, zeker op langere termijn, ook voor ons leiden tot bodemdaling, funderings- en bevingsschade. Wij zijn tot op heden niet of nauwelijks geïnformeerd door Vermillion en/of de minister. Als belanghebbende dien ik daarom deze zienswijze in en voer de navolgende gronden aan.

Haastige speed is zelden goed

De voorgenomen activiteiten worden in gang gezet door Vermillion Energy Netherlands B.V. (Vermillion) die al enige tijd concessiehouder is van onder meer de aardgasvelden Oppenhuizen, een van de vele on-shore aardgasvelden in Friesland. De exploitatie van deze aardgasvelden passen in de economische en financieel lucratieve bedrijfsvoering van deze Canadese maatschappij. Echter dit bedrijf, alsook overheden zijn in navolging van de afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs gehouden om af te zien van boringen wanneer daarbij een groot risico voor schade aan natuur en landschap en leefomgeving van bewoners kan ontstaan. Het vasthouden aan 'oude rechten' in een gewijzigd tijdsgezicht, is vanuit het voorzorgsbeginsel niet verantwoord.

De minister weet dit, want zij heeft een herziening van de Mijnbouwwet¹ in voorbereiding waarin onder meer geregeld wordt dat de belangen van bewoners en lokale overheden beter gehoord en geborgd worden. Waarom dan toch vaart zetten achter dit kritieke dossier? Anders dat het winstbelang (de Profit) wordt door haar niet voldoende gemotiveerd in hoeverre de belangen van People en Planet meewegen.

Waarom wordt het voorzorgsbeginsel niet beter meegewogen? Waarom wordt de recente uitspraak² van Gerechtshof Den Haag en het daartegen ingestelde cassatieberoep niet afgewacht? Waarom wordt het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak in de betreffende regio³ niet meegewogen?

Deze vragen maken dat wij bezorgd over en kritisch zijn op uw voornemen tot vergunningverlening. Onze inhoudelijke bezwaren hebben we voor de leesbaarheid gestructureerd onder de noemer van een viertal beginselen. Overigens in de wetenschap dat ze mogelijk ook onder een ander beginsel kunnen vallen. Wij vertrouwen er op dat u, de minister, hier rekening mee houdt. Het betreft achtereenvolgens:

1. Intergenerationele rechtvaardigheid
2. Zorgvuldigheidsbeginsel
3. CBDR beginsel
4. Verplichting tot bescherming ingevolge EVRM

¹ TK 2024-2025, nr. 32 849 Mijnbouw (...) Citaat uit de aanbiedingsbrief van de minister 'Kortom, er is behoefte aan meer regie en duidelijkheid vanuit de overheid. Daarnaast zijn aanvullende voorwaarden nodig voor een veilig en financieel, maatschappelijk en ruimtelijk verantwoord gebruik van de diepe ondergrond, óók nadat het gebruik is gestopt. Tenslotte dient er ruimte te zijn voor nieuwe ontwikkelingen die de energietransitie mogelijk maken.

² Zaaknummer 200.302.332/01 Afdeling Civiel recht, Team Handel: Vereniging Milieudefensie cs. vs Shell

³ Manifest maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

Door te besluiten de aangevraagde bouwvergunningen te verlenen zal de minister:

1. Handelen in strijd handelen met het beginsel van **intergenerationele rechtvaardigheid**: er is inmiddels voldoende bekend dat het zeer complex en kostbaar is voor burgers en organisaties om internationale bedrijven als Vermillion op het gevaarzettingsvraagstuk privaatrechtelijk aan te spreken. Het betreft bij de gasboringen in de Oppenhuizer gasvelden vooral direct de problematiek van bodemdaling door mijnbouw:

1^e het maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger (voor het Wetterskip) en duurder (voor de inwonenden);

2^e het kan leiden tot verdere verzakking en scheuring bij infrastructurele kunstwerken, woningen en gebouwen, met als gevolg ontoegankelijkheid van het gebied en grote schade voor bedrijven en inwonenden, maar ook voor Rijkswaterstaat! Zie de recente verzakkingen en acute problemen bij de belangrijke Kunstwerken (Margrietunnel, Westerbrug, etc.).

3^e het zal leiden tot verstoring van flora en fauna in het nabij gelegen Natura 2000 -gebied, het Sneekermeergebied en Brekkengebied. Aantasting van biodiversiteit is van invloed op de kwaliteit van onze leefomgeving en gezondheid.

Thans kijkt de minister, zoals blijkt uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit vooral naar mogelijke schade en belasting die in de nabije toekomst kan ontstaan op of boven de grond nabij de gasboorinstallaties, en tijdens of kort na de aanleg van nieuwe putten. Echter, het feitelijk en langdurig (meer) gas opboren kan veel verdergaande ernstige schade veroorzaken, op een geografisch veel ruimere schaal. Deze beperkte afweging door de minister ervaren wij, gezien de te verwachten schadelijke effecten op middellange termijn, als intergenerationeel onrechtvaardig en het druist in tegen het maatschappelijk draagvlak. Door nu te komen met een breed gedragen afweging kan de minister dit voorkomen.

2. Handelen in strijd met het **zorgvuldigheidsbeginsel**. Recentelijk heeft het Gerechtshof Den Haag zich expliciet uitgesproken over de zorgvuldigheidsverplichtingen ter voorkoming en beperking van gevaarlijke klimaatverandering⁴. Deze uitspraak, geeft ons ten aanzien van het voornemen tot het verlenen van de omgevingsvergunningen in de Oppenhuizen- gasvelden aanleiding tot ten minste drie tekortkomingen in dit dossier op het vlak van de vereiste zorgvuldigheid:

1e In de aangeleverde stukken bij de aanvraag van beide omgevingsvergunningen laat **Vermillion** naar onze mening na om aan te geven hoe het bij het in operatie brengen van haar activiteiten invulling gaat geven aan de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm. Welke veiligheidsmaatregelen mogen van Vermillion worden verwacht wanneer gevaarlijke situaties en schadelijke effecten voor onze gezondheid, landschap en milieu ontstaan? De invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm vindt zoveel mogelijk plaats aan de hand van objectieve aanknopingspunten, zoals wetgeving, algemene rechtsbeginselen, grondrechten, jurisprudentie en/of deskundigenrapporten. Het Gerechtshof Den Haag stelt ons inziens terecht dat ook de zogenaamde Kelderluikfactoren invulling vormen voor de invulling van de algemene zorgvuldigheidsnorm. De minister is laat ons inziens na om nadrukkelijk op de invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm toe te zien.

In dit verband is het ook goed om hier te vermelden dat wij, net als honderden andere huizenbezitters in Oppenhuizen/Uitwellingerga, een nulmeting van ons vastgoed hebben laten doen. Deze nulmetingen zijn in bewaring gegeven bij de Stichting Nulmeting Top en Twel. Deze stichting valt onder de stuurgroep Gaswinning Top en Twel. Wij hebben deze nulmeting gedaan en bij hen gedeponneerd om, en we hopen dat dit niet nodig is, onze schade via privaatrechterlijke wegen wél te kunnen claimen.

⁴ Gerechtshof Den Haag arrest van 12 november 2024 zaaknummer 200.302.332/01 (onder meer OV 7.25 en 7.26) en (6 Hof, rov. 3.8 onder (C.1)

2e Handelen in strijd met de vereiste zorgvuldigheid kan ook worden toegespitst op de zorgvuldigheidsverplichting ter voorkoming of beperking van gevaarlijke klimaatverandering: ‘Ook hier kan gesteld worden dat er sprake is van een rapidly closing window of opportunity to secure a liveable and sustainable future for all.’ Met de voorliggende ontwerp-besluiten ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en drie diepboringen draagt de minister hier bij aan, dan wel voorkomt niet, dat Vermillion met haar activiteiten het recht dreigt te schenden.

3^e In strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel wordt hier ook het risico genomen dat het investeren in nieuwe olie- en gasvelden leidt tot een carbon lock-in effect. Van olie- en gasbedrijven kan worden verlangd dat zij ook bij hun investeringen in de productie van fossiele brandstoffen rekening houden met de negatieve gevolgen die een verdere uitbreiding van het aanbod van fossiele brandstoffen voor de energietransitie heeft. De voorgenomen investeringen van Vermillion in nieuwe gasvelden kunnen hiermee op gespannen voet staan. De minister gaat met haar voornemen tot vergunningverlening willens en wetens mee in deze ‘rem’ op de gewenste energietransitie.

3. Handelen in strijd met het CBDR beginsel⁵, dat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de **overheid** vastlegt voor door de mens veroorzaakte klimaatverandering en de daarmee gepaard gaande vernietiging van het milieu. Beter dan nu instemmen met de aanvragen, zou de minister, en dit sluit aan op het gestelde onder 2, uitgebreider aandacht moeten besteden aan de ongeschreven zorgvuldigheidsverplichting. Hierbij denk ik in elk geval, in de lijn van het StodM advies van 29 februari 2024⁶, aan het vooraf nog beter de risico’s van de gevolgen van bodemdaling voor natuur mens en milieu worden mee te wegen. Beoordeling van de risico’s vooraf, óók als over vijf jaar of eerder, méér dan 500.000 M3 aardgas per dag wordt opgeboord. Daarnaast dient een uitgebreid en vooral objectief systeem van monitoring, evaluatie en bodemdalingsvoorspelling te worden opgezet en vastgesteld: het ‘hand aan de kraan’ principe. Welke zorg mag hier van Vermillion worden geëist en waar zorgt de minister voor checks and balances? Over cumulatie met andere, bestaande en/of goedgekeurde activiteiten wordt thans bijvoorbeeld veel te snel heengestapt (pag. 3 M.e.r.-besluit). Immers, gasboringen veroorzaken onnatuurlijke extra bodemdaling die aanpassingen vergen van het waterhuishoudkundige systeem in het veenweidegebied. Ze hebben daarmee direct invloed op abiotische factoren die leidend zijn hoe het landschap zich in een groot gebied manifesteert en verder ontwikkelt. Vermillion heeft verzuimd deze effecten in beeld te brengen. De provincie Fryslân heeft, na overleg met het Wetterskip en de betrokken gemeenten de minister gasboring op de proefboring locatie Nij Beets recent beoogde locatie ontraden, onder andere vanwege schade en rechtsonzekerheid voor bewoners. Verdere peilverlaging in dit gebied is geen oplossing meer⁷. Ik ben van mening dat dezelfde argumenten ook in ‘ons’ veenweide en Natura 2000 gebied gelden.

4. Mensenrechten

Handelt de minister in strijd met de uitspraak gedaan in het Urgenda-arrest⁸? Hierin heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de bescherming van de art. 2 en 8 EVRM niet alleen ziet op specifieke personen, maar ook op de samenleving of bevolking als geheel. Van dat laatste is onder meer sprake als het gaat om milieugevaren. Bij milieugevaren die een geheel gebied bedreigen, bieden de art. 2 en 8 EVRM bescherming aan de ingezetenen van dat gebied. De Hoge Raad oordeelde dat de verplichting om op grond van de art. 2 en 8 EVRM passende maatregelen te nemen, mede inhoud dat staten gehouden zijn om preventief maatregelen te nemen tegen een dreigend gevaar, ook als niet zeker is dat het gevaar zich zal verwezenlijken. Welke maatregelen in het gegeven

⁵ Principe gehanteerd in het internationaal milieurecht: ‘gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden’, beter bekend onder het Engelse ‘common but differentiated responsibilities’ afgekort CBDR.

⁶ <https://www.sodm.nl/documenten/publicaties/2024/03/05/advies-sodm-winningsplan-ternaard-2024>

⁷ Rechtbank Noord-Nederland tussenuitspraak van 22 maart 2024 en de uitspraak van 29 november 2024, zaaknummer LEE 21-1120, gemeente Osterland-Vermillion

⁸ Urgenda arrest, zaak nr. ECLI:NL:HR:2019:2006

geval passend zijn, hangt blijkens de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) af van de omstandigheden van dat geval, aldus de Hoge Raad.

In de onderhavige casus, gericht op het intensiveren van on-shore boren naar gas bij Oppenhuizen is het voor een groot aantal inwoners onvoldoende bekend, laat staan aangetoond dat er voldoende preventieve maatregelen worden getroffen om milieuschade, ook in cumulatieve zin te voorkomen. En die cumulatieve schade is zeker van toepassing op Oppenhuizen/Uitwellingerga: zie de recente problemen in het aquaduct in de A-7 en de Westerrbrug. Ook zijn wij bekend met het provinciale programma om de bodemdaling problematiek binnen de perken te houden (Fries veenweideprogramma 2021-2023). In hoeverre er versneld en cumulatief effecten kunnen ontstaan door de nu voorgenomen gasboringen is nergens terug te vinden. Niet in voornoemd veenweideprogramma, noch in het beoordelingskader van de omgevingsvergunningaanvraag.

C' est le ton qui fait la musique, onze procedurele bezwaren

Een zorgvuldige procedure vraagt om zorgvuldige communicatie. Ten aanzien van de terinzagelegging van de ontwerp-besluiten, willen wij een aantal kritische vragen stellen:

- Waarom worden de voorgenomen besluiten over aangevraagde omgevingsvergunning en het gewijzigde winningsplan separaat ter inzage gelegd. We vragen ons af wat de wijzigingen in het winningsplan behelzen en welke winningsperiode het plan gaat beslaan? Het niet gelijktijdig ter inzage leggen van de omgevingsvergunningen en het winningsplan ervaren wij als mystificatie en roept argwaan op. Temeer nu op de website alleen het oude winningsplan van Vermillion uit 2017 is gepresenteerd waarin de meest inhoudelijke risico's in onze ogen worden gebagatelliseerd en kort of niet gemotiveerd afgewikkeld in het m.e.r.-besluit dat bij de stukken is gevoegd.
- Wat is het nut van de alinea 'Waarom winnen we nog gas in Nederland' -ons inziens niets anders dan framing- in de paginagrote kennisgeving van ter inzage legging in de huis-aan-huisbladen?
- Wat staat er werkelijk op het kaartbeeld dat getoond wordt op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenhuizen ?

In de aanvraag wordt een kaart getoond met daarop de reeds aanwezige boorput OP-1 , waaruit geïntensiveerd naar gas geboord gaat worden. Wordt op dezelfde locatie een tweede en derde put aangelegd of zijn die elders geprojecteerd? Waarom wordt de derde put pas binnen 5 jaar geboord en wel nu al in de aanvraag meegenomen? Wat is in dat verband de betekenis van de overige Oppenhuizen gasvelden, zoals die onder Woudsend, wel op kaart getoond? Komen er hierheen wellicht side-pipes om bestemmingswijzigingen (bijvoorbeeld van agrarisch naar gaswinninglocatie) te voorkomen?

Op basis van de vigerende mijnbouwwet hebben burgers, maatschappelijke organisaties en zelfs gemeenten, provincie en Wetterskip bar weinig juridische ruimte om informatie te vragen, inbreng te leveren en bezwaar en beroep in te stellen. De minister is bevoegd om te besluiten over de omgevingsvergunningen en in te stemmen met het winningsplan. Op dit punt hebben wij, wonende nabij het Groninger gasveld, decennialang slechte ervaringen kunnen waarnemen. De strategische aanpak die de minister en/of Vermillion nu volgen: slechts en enkel voldoen aan de huidige wettelijke vereisten is, vanuit het oogpunt van zorgvuldige handelen en omgaan met onze regio, in mijn ogen daarom niet voldoende. In dat verband citeren wij graag tot slot, ook de door onszelf zo ervaren gevoelens, verwoord in het manifest 'Maak van Friesland geen tweede aardgas-anti-paradijs'

Fryslân is ons thuis. Hier wonen, werken en leven wij op wat wij het mooiste land van aarde vinden. Onze oude aarde is ons dierbaar van het wad tot de wouden en van klei tot veen. De bodem is de basis van ons bestaan, van onze landbouw, landschap en natuur. Onze bodem zorgt voor ons drinkwater, voor onze meren, vaarten, voor onze dorpen, steden en landerijen. Maar onze bodem is ook de jachtgrond voor buitenlandse mijnbouwbedrijven op zoek naar aardgas, zout of aardolie.

In de Friese bodem zijn al meer dan veertig grote gaten geboord om aardgas weg te halen. Met het sluiten van het Groningerveld en het intensiveren van de gaswinning in kleine velden komt het

overgrote deel van het Nederlandse aardgas uit de Friese bodem. Zoutwinning bij Franeker leidde al tot ondergrondse grotten die groter zijn dan de hangars op Schiphol. Nergens in de wereld zijn meer mijnbouwprojecten onder één UNESCO werelderfgoed dan onder de Waddenzee. Dat kunnen er nog meer worden als de NAM, een bedrijf in Brits/Amerikaanse handen, in Ternaard mag gaan boren. Waardoor de status van de Waddenzee als werelderfgoed verloren dreigt te gaan.

Wij hebben helemaal niets te zeggen over onze ondergrond. Net zoals Groningers, Limburgers, Brabanders, of Zeeuwen dat ook niet hebben. Het rijk beslist, de opbrengsten gaan naar buitenlandse bedrijven en het gebied en haar inwoners blijven achter met de schade. Hoewel op papier de schadeafhandeling, bij scheuren en verzakkingen van woningen, grond en gebouwen, goed is geregeld, ervaren burgers in de praktijk dat instanties ontoegankelijk zijn. Ontbrekende informatie, zoals nulmetingen, zorgt voor problemen bij de afhandeling van schades. Hierdoor is er ook geen vertrouwen dat toekomstige schade goed opgelost zal worden.

Bodemdaling door mijnbouw maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger en duurder. Deze prijs moet uiteindelijk ieder jaar door Friese burgers en bedrijven worden opgebracht via de waterschapslasten. Schade aan landschap, de zeedijk en landerijen wordt afgekocht met gebiedsprocessen. Deze duren lang en verlopen vaak moeizaam en daarna moeten ook grondeigenaren hoge kosten voor hun rekening nemen om mijnbouwschade te compenseren. Schade van activiteiten die zij niet willen, waarvoor zij niet hebben gekozen en waarvan zij niet profiteren. En als de werelderfgoedstatus van de Waddenzee verdwijnt lijdt ook het toerisme in onze provincie daaronder.

Of het nu gaat over de Waddenzee, Nij Beets, Oppenhuizen of Woudsend, buitenlandse bedrijven lijken onze grond vooral te zien als een mijnbouwparadijs. Ze vergeten dat dit ons thuis is. Ze vergeten het belang van onze bodem voor ons drinkwater, voor onze landbouw, het toerisme, onze woningen en onze natuur en erfgoed.

Natuurlijk snappen we dat energie en zout nodig zijn. We snappen dat buitenlandse bedrijven een rol kunnen spelen in onze economie en onze welvaart. Maar niet tegen elke prijs en niet zonder ons. Onze oproep aan Den Haag is duidelijk. Wij willen niet meer mijnbouw onder de Friese bodem. Besef dat de opbrengsten tijdelijk zijn maar de gevolgen permanent. Neem inwoners serieus en geef hun een stem in de besluitvorming. Wij willen niet méér mijnbouw. Zorg dat van bestaande winningen alle schade wordt vergoed en daarbovenop het gebied meeprofiteert van de opbrengsten. Kortom: maak van Fryslân geen mijnbouw-anti-paradijs

Uw reactie op onze zienswijze zien wij graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature block]

[Redacted signature block]

[Redacted footer block]

Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)

5 maart 2025

Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen

Postbus 111

9200 AC Drachten

Betreft: ZIENSWIJZE INZAKE DE ONTWERPBESLUITEN MET BETREKKING TOT DE GASWINNING IN OPPENHUIZEN MET ZAAKNUMMERS V-55181 EN V-55182

Geachte Minister,

Deze zienswijze wordt ingediend door:

1. Vereniging Dorpsbelang Oppenhuizen-Uitwellingergera ("Dorpsbelang")
2. Ondernemersvereniging Top en Twel ("Ondernemersvereniging")
3. Coöperatie De Grachten coöperatief U.A. ("de Grachten")

hierna gezamenlijk ook te noemen "de Verenigingen".

Twee voorgenomen besluiten

Deze zienswijze ("Zienswijze") betreft zowel het ontwerpbesluit gepubliceerd in de Staatscourant van 30 januari 2025 nr. 4170 als dat gepubliceerd in de Staatscourant op 30 januari 2025 nr. 4210. Dat lijkt praktisch omdat de twee voorgenomen besluiten nauw met elkaar samenhangen. Teneinde elke mogelijke verwarring uit te sluiten wordt de Zienswijze twee maal toegezonden zodat zij deel uitmaakt van beide dossiers.

De Verenigingen realiseren zich dat de voorgenomen besluiten niet inhouden dat met de uitbreiding van de gaswinningsactiviteiten kan worden gestart. Daarvoor is de goedkeuring van het aangepaste winningsplan nodig. Tegelijkertijd is het zo dat de gevraagde omgevingsvergunningen de eerste stap zijn naar een situatie waarin substantieel meer gas gaat worden gewonnen. Die eerste stap en ook de vervolgstap van het goedkeuren van het winningsplan behoren niet te worden gezet zonder dat vaststaat dat de uitbreiding van de gaswinningsactiviteiten zoals Vermillion die wenst maatschappelijk en juridisch juist en verantwoord is. Dat dat inderdaad het geval is staat op dit moment allerm minst vast en het is onjuist om op dit moment onomkeerbare activiteiten toe te staan die milieubelastend en zeer bezwaarlijk voor de omwonenden zijn en die geen enkel doel dienen als het winningsplan niet wordt goedgekeurd. De vergunningen behoren daarom niet, in ieder geval niet op dit moment, te worden verleend.

Hierna zullen de Verenigingen uiteenzetten waarom naar hun oordeel geen uitbreiding van de gaswinningsactiviteiten in Oppenhuizen dient plaats te vinden, in ieder geval niet zonder dat adequate maatregelen zijn getroffen om te bewerkstelligen dat de mogelijkheid van verhaal van eventuele schade als gevolg van de gaswinning is veilig gesteld.

De Verenigingen en hun achterbannen

De Verenigingen hebben achterbannen die gezamenlijk het overgrote deel van de bevolking en ondernemers van Oppenhuizen en Uitwellingerga uitmaken. De tekst van deze Zienswijze is vooraf niet in detail besproken met die achterbannen en het is mogelijk dat individuele bewoners en/of ondernemers uit Oppenhuizen en Uitwellingerga zelfstandig ook één of meer zienswijzen indienen. De Verenigingen hebben echter met grote regelmaat hun leden en andere betrokkenen geïnformeerd over de ontwikkelingen met betrekking tot de gaswinning in Oppenhuizen en de besturen van de Verenigingen hebben de overtuiging dat deze Zienswijze op de instemming kan rekenen van het overgrote deel van de bewoners en ondernemers van Oppenhuizen en Uitwellingerga.

De stuurgroep Gaswinning

De Verenigingen coördineren hun activiteiten met betrekking tot de gaswinning in Oppenhuizen in de Stuurgroep Gaswinning Oppenhuizen (“de Stuurgroep”). De Stuurgroep heeft in de afgelopen jaren regelmatig overleg gevoerd met de bewoners en ondernemers in Oppenhuizen en Uitwellingerga, met vertegenwoordigers van de Gemeente Súdwest-Fryslân, met Vermillion Energy Netherlands B.V. (“Vermillion”) en met andere partijen betrokken bij de gaswinning in Oppenhuizen en andere plaatsen in Friesland.

Schade

Door Vermillion is één en andermaal aan de Verenigingen verzekerd dat de kans dat door de gaswinningsactiviteiten in Oppenhuizen schade zal ontstaan verwaarloosbaar is. Vermillion beroept zich daarbij op eigen onderzoek en rapporten van derden. Het is de Verenigingen niet bekend of de rapporten waaraan Vermillion refereert de laatste wetenschappelijke inzichten representeren. Maar zelfs als dat het geval zou zijn, leert de geschiedenis dat de inzichten met betrekking tot de diepe ondergrond steeds veranderen en dat wat vandaag vaststaat morgen achterhaald kan zijn. De Verenigingen stellen vast dat is gebleken dat tot dusverre in Nederland vrijwel geen mijnbouwactiviteiten hebben plaats gevonden zonder dat er in meer of mindere mate schade is ontstaan en dat het derhalve juist is om ernstig rekening te houden met de mogelijkheid dat door de gaswinningsactiviteiten in Oppenhuizen schade zal ontstaan.

Stakeholders

Om te vermijden dat de opmerkingen in deze paragraaf leiden tot een debat over wie in bestuursrechtelijke zin belanghebbende is en wie niet, wordt in het opschrift van deze paragraaf het woord “stakeholders” gebruikt, een begrip dat in het Nederlandse recht intussen ruime erkenning heeft gevonden en dat mogelijk iets ruimer is dan het begrip “belanghebbende” in het bestuursrecht. Voor de goede orde merken de Verenigingen op dat naar hun oordeel een belanghebbende in bestuursrechtelijke zin vrijwel steeds een stakeholder zal zijn.

Dat gezegd zijnde constateren de Verenigingen dat de belangrijkste stakeholders bij het gaswinningsproject in Oppenhuizen zijn:

1. de Staat der Nederlanden (“de Staat”),
2. Vermillion,
3. de achterbannen van de Verenigingen,
4. de Gemeente Súdwest-Fryslân,

5. de Provincie Fryslân en
6. het Wetterskip Fryslân.

De Gemeente Súdwest-Fryslân, de Provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân hebben reeds hun zienswijzen met betrekking tot de voorgenomen gaswinningsactiviteiten gegeven. Naar het oordeel van de Verenigingen snijdt het gestelde in hun zienswijzen hout en kan er geen andere conclusie zijn dan dat de gevraagde vergunningen niet moeten worden verleend.

Hierna zal nader worden ingegaan op de positie van de twee eerstgenoemde stakeholders, de Staat en Vermillion.

De Staat

De Staat heeft in een aantal gedaanten van doen met de gaswinning in Oppenhuizen. De Staat is beleidsbepaler, vergunningverlener, toezichthouder (SodM) en last maar zeker niet least de grootste economisch belanghebbende. Tijdens een voorlichtingsbijeenkomst in het kader van een ander gaswinningsproject in Friesland in Woudsend op 5 februari 2025 beschreef een medewerker van Vermillion de relatie tussen de Staat en Vermillion als die van een opdrachtgever (de Staat) en een opdrachtnemer (Vermillion). Een aanwezige hooggeplaatste ambtenaar van het Ministerie van Milieu en Groene Groei ("het Ministerie") stond onmiddellijk op om dit beeld te corrigeren. Vermillion, zo zei hij, is de exploitant en de Staat is slechts de vergunningverlener. De Verenigingen kennen niet de afspraken die tussen de Staat en Vermillion zijn gemaakt en weten daarom niet of juridisch gezien de Staat slechts vergunningverlener is of inderdaad (ook) opdrachtgever of dat de relatie tussen de Staat en Vermillion juridisch nog anders moet worden gekwalificeerd. Maar als wordt gekeken naar het economisch belang, dan is de opdrachtgever/opdrachtnemer perceptie van de Vermillion medewerker een voor de hand liggende. De eerder genoemde hooggeplaatste ambtenaar zei desgevraagd dat ongeveer 70% van de inkomsten uit de gaswinning naar de Staat gaan.

Dat zo zijnde is de motivering die de Staat geeft om te rechtvaardigen dat ook in de komende decennia gaswinning in Nederland dient plaats te vinden op zijn minst onvolledig. Naast het geopolitieke argument dat Nederland op het punt van de gaswinning in ieder geval ten dele zelfvoorzienend dient te zijn, is er een heel groot budgettaire belang. In het licht van het feit dat de gaswinning in Nederland niet zo groot is dat het extra gas dat bij het staken van de gaswinningsactiviteiten nodig zou zijn niet op de wereldmarkt te kopen valt (zeker als het alleen zou gaan om de gaswinningsactiviteiten op het vaste land) is de voor de hand liggende conclusie dat het budgettaire belang van de Staat bij de gaswinning leidend is. Naar het oordeel van de Verenigingen past dat niet bij een overheid die als belangrijke doelstelling heeft om in Nederland zo snel mogelijk van het gas te gaan. Door het verlenen van de gevraagde en andere vergunningen maakt de Staat het de facto onmogelijk om in de komende twintig tot dertig jaar te stoppen met de gaswinning in Nederland.

Maar wat daarvan zij, het kan niet zo zijn dat als de vergunningen verleend worden de voordelen voor het grootste deel aan de Staat en de nadelen aan de bewoners en ondernemers van Oppenhuizen en Uitwellingerga toevallen. De gevraagde vergunningen zouden, zo zij al worden verleend, alleen dienen te worden verleend als (naast Vermillion) door de Staat voldoende garanties zijn gesteld er toe leidend dat alle schade in de zin van artikel 6:95 e.v. Burgerlijk Wetboek (BW) geleden als gevolg van of in verband met de gaswinning in Oppenhuizen vergoed zal worden.

Vermillion

In het kader van de gaswinningsactiviteiten in Oppenhuizen heeft de Stuurgroep in de afgelopen jaren regelmatig overlegd met vertegenwoordigers van Vermillion. Dat overleg ging aanvankelijk over de voortgang van de werkzaamheden om de huidige winningslocatie gereed te maken en later ook over de plannen van Vermillion die het voorwerp zijn van deze Zienswijze. De sfeer in die gesprekken was goed maar inhoudelijk hebben ze niet veel opgeleverd. De enige concrete resultaten van de gesprekken zijn eigenlijk afspraken over het bouwverkeer bij het gereedmaken van de winningslocatie.

Voor de Stuurgroep was het uitgangspunt bij de besprekingen dat in Oppenhuizen en Uitwellingerga niet een “Groningse” situatie moet ontstaan. In dat kader heeft de Stuurgroep geprobeerd procedureafspraken te maken over hoe om te gaan met eventuele schade. Vermillion heeft categorisch geweigerd zulke afspraken te maken en meegedeeld dat wat haar betreft de Commissie Mijnbouwschade voor de bewoners en ondernemers van Oppenhuizen voldoende waarborgen biedt. De Stuurgroep heeft daarover opgemerkt dat de Commissie Mijnbouwschade de schade als gevolg van de gaswinningsactiviteiten niet vaststelt op de voet van de artikelen 6:95 e.v. BW maar op basis van een eigen (veel) beperkter schadebegrip. Vermillion realiseert zich dat maar heeft ondubbelzinnig laten weten daar geen boodschap aan te hebben. De Stuurgroep heeft daarop het initiatief genomen om een stichting op te richten die de rapporten van de nulmetingen die een groot deel van de onroerend goed eigenaren in Oppenhuizen en Uitwellingerga hebben laten doen via een notarieel depot in bewaring houdt. Vermillion heeft desgevraagd geweigerd op welke wijze dan ook betrokken te zijn bij deze stichting.

Voor de Stuurgroep kwam dit niet als een verrassing. In de gesprekken heeft Vermillion er nooit enige twijfel aan laten bestaan dat zij geen stap verder wil verzetten dan waartoe zij naar haar oordeel juridisch gehouden is. De Stuurgroep heeft zich mede daardoor niet aan de indruk kunnen onttrekken dat Vermillion vooral in gesprek is gegaan met de Stuurgroep omdat het niet voeren van gesprekken uit juridisch oogpunt wellicht niet heel verstandig is. Dat is waarschijnlijk ook de reden dat het niet gelukt is om zelfs maar een eenvoudig afspraken-protocol met Vermillion te maken. Vermillion heeft aanvankelijk zelf aangedrongen op een dergelijk protocol. Maar toen de Stuurgroep in de zomer van vorig jaar met een concept voor zo’n protocol kwam bleef het stil. Het stuk -drie pagina’s groot!- was volgens Vermillion te juridisch en vergde nadere studie, zo heette het. De werkelijkheid is waarschijnlijk dat Vermillion er niet voor voelt onverplicht welke juridisch afdwingbare afspraak dan ook te maken, zelfs geen procedure afspraken.

De Verenigingen onthouden zich van een moreel waardeoordeel over de wijze waarop Vermillion haar zaken doet. Zij hebben begrip -dat is overigens iets anders dan waardering- voor een ondernemer die zo ver gaat als wet en regelgeving toestaan. Maar de conclusie na de vele gesprekken die gevoerd zijn met Vermillion is dat Vermillion zich de belangen van de inwoners en ondernemers van Oppenhuizen en Uitwellingerga niet of nauwelijks aantrekt en niet bereid is wat dan ook te doen om de gerechtvaardigde zorg dat door de gaswinningsactiviteiten ontstane schade niet geheel zal worden vergoed, weg te nemen. Dit gekoppeld aan het feit dat Vermillion een dochteronderneming is van een in het buitenland gevestigde onderneming, maakt dat het aannemelijk is dat indien de gevraagde vergunningen worden verleend op de wijze als verwoord in de Ontwerpbesluiten voor de inwoners en ondernemers in Oppenhuizen en Uitwellingerga zeer aanmerkelijke schade kan ontstaan die in het beste geval slechts ten dele verhaalbaar is. Dat is juridisch en maatschappelijk onaanvaardbaar en de vergunningen zouden niet moeten worden verleend zonder dat voldoende maatregelen zijn getroffen om te bewerkstelligen dat

steeds alle schade in de zin van de artikelen 6:95 e.v. BW verhaalbaar is. Als dat voor de stakeholders Staat en Vermillion te duur blijkt, is het kennelijk zo dat de gaswinningsactiviteiten economisch niet rendabel zijn. Dat is een in de Mijnbouwwetwet verankerde reden om de gevraagde vergunningen niet te verlenen.

Mogelijkheden veilig stellen schadeverhaal

Met name in het ondernemingsrecht bestaat ruime ervaring met methodieken om het verhaal van schade veilig te stellen. De Verenigingen realiseren zich dat het misschien op grond van het bestuursrecht niet mogelijk is om al die mogelijkheden te incorporeren in de te verlenen Vergunningen. Maar zonder een adequate voorziening met betrekking tot het verhaal van de schade wordt op civielrechtelijk en bestuursrechtelijk onaanvaardbare wijze inbreuk gemaakt op de belangen en de eigendomsrechten van de door de gaswinningsactiviteiten gelaedeerden waardoor de vergunningen sowieso niet verleend kunnen worden. De vergunningverlener zou daarom met Vermillion en de Staat in overleg kunnen treden over vrijwillig door dezen te aanvaarden regelingen. De in het ondernemingsrecht in dit soort gevallen gewoonlijk gebruikte bankgarantie of escrow-rekening zou bij voorbeeld kunnen worden een betalingsgarantie door de Staat al dan niet in combinatie met een door Vermillion verstrekte bankgarantie. De zekerheid dat een Nederlandse rechter bevoegd blijft om over zaken de gaswinning betreffende te oordelen, ook als Vermillion niet langer bestaat of het land verlaten heeft is een andere kwestie die in zo'n vrijwillig afsprakenkader zou moeten worden geadresseerd net als een bewaarplicht van relevante documenten. Misschien een stap te ver, maar het zou zeker een stuk van de zorg bij de achterbannen van de Verenigingen wegnemen, zou zijn het verstrekken van zogenaamde reliance-letters ten behoeve van alle door de gaswinningsactiviteiten gelaedeerden door de instellingen die de rapporten met betrekking tot de gevolgen van de gaswinning hebben opgesteld. De praktijk -alweer in het ondernemingsrecht- is dat de verplichting om een reliance-letter te tekenen gewoonlijk leidt tot voorzichtiger en daarmee zorgvuldiger rapportage.

Zou het zo zijn dat het niet mogelijk blijkt om op basis van vrijwilligheid afspraken te maken met de Staat en/of Vermillion dan zouden de Vergunningen slechts verleend dienen te worden indien in overeenstemming met het bepaalde in artikel 46 Mijnbouwwet voldoende zekerheid is gesteld door Vermillion. Die zekerheid zou wat omvang betreft zodanig dienen te zijn dat zij toereikend is om in een worst case scenario een ieder die schade lijdt als gevolg van de gaswinning in Oppenhuizen schadeloos kan worden gesteld. Gelet op het feit dat de schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten zich vaak pas decennia nadat die mijnbouwactiviteiten hebben plaats gevonden manifesteert zou de te stellen zekerheid niet eerder dan 30 jaar na het beëindigen van de gaswinningsactiviteiten mogen worden vrijgegeven. Voor de goede orde wijzen de Verenigingen erop dat in artikel 46 Mijnbouwwet wordt gesproken over "schade" en niet zoals elders in de Mijnbouwwet wel gebeurt over "zaakschade". Dat betekent dat voor de vaststelling van de omvang van de schade het schadebegrip van artikel 6:95 e.v. BW uitgangspunt is.

In ieder geval zouden de gevraagde vergunningen niet verleend dienen te worden voordat het Waarborgfonds mijnbouwschade als bedoeld in artikel 135 Mijnbouwwet een zodanige omvang heeft dat daaruit steeds alle schade zoals bedoeld in artikel 137 Mijnbouwwet zal kunnen worden voldaan.

Conclusie

Het staat vast dat de Staat een zeer aanmerkelijk budgettair belang heeft bij de gaswinning in Nederland en dus ook bij die in Oppenhuizen. Dat belang is niet nieuw en het werd tot niet zo

heel lang geleden in de Nederlandse samenleving breed omarmd. Dat de Staat er heel lang groot gewicht aan heeft toegekend valt hem daarom moeilijk te verwijten. Wel zeer verwijtbaar is dat de Staat er in de afgelopen halve eeuw aan heeft meegewerkt dat een praktijk is ontstaan waarbij de rechten van burgers op onrechtmatige wijze ondergeschikt zijn gemaakt aan het budgettaire belang van de Staat. Die intens verkeerde praktijk behoort sowieso niet te worden voortgezet, maar die past zeker niet in een tijd waarbij het winnen van fossiele brandstoffen alleen in uiterste noodzaak behoort plaats te vinden. Dan kunnen mogelijk andere belangen een rol spelen -de Verenigingen zien ze overigens niet- maar het budgettaire belang van de Staat als de belangrijkste winstgerechtigde uit de gaswinningsactiviteiten behoort niet tot de in dezen te respecteren belangen.

Daarom en ook gelet op het overigens in deze Zienswijze gestelde zijn de Verenigingen van oordeel dat de gevraagde vergunningen niet behoren te worden verleend. Zouden de vergunningen verleend worden, dan zou dat in ieder geval niet moeten gebeuren zonder dat maatregelen zijn getroffen er toe leidend dat alle schade die wordt geleden als gevolg van de gaswinningsactiviteiten verhaalbaar is en blijft en dat steeds de Nederlandse rechter -ook de burgerlijke rechter!- bevoegd blijft om van geschillen kennis te nemen.

Uw reactie op onze zienswijze zien we graag tegemoet

Namens de drie genoemde verenigingen:

[REDACTED]

5 maart 2025

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Minister van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

Goingarijp 3 maart 2025

Betreft: Zienswijze op ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en in samenhang hiermee, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen

Geachte minister,

Hierbij maakt Vereniging Plaatselijk Belang Goingarijp (PBG) bezwaar tegen de voorgenomen ontwerpbesluiten en de voorgenomen instemming met het gewijzigde winningsplan, thans nog niet ter inzage, maar onlosmakelijk verbonden met de aanvragen omgevingsvergunningen. De woningen in Goingarijp liggen binnen een straal van 5 km van de gaslocaties. Gasboringen kunnen, zeker op langere termijn, ook voor de dorpsbewoners van Goingarijp leiden tot bodemdaling, funderings- en bevingsschade. PBG is tot op heden niet of nauwelijks geïnformeerd door Vermillion en/of de minister. Als belanghebbende dient PBG daarom deze zienswijze in en voert de navolgende gronden aan.

De voorgenomen activiteiten worden in gang gezet door Vermillion Energy Netherlands B.V. (Vermillion) die al enige tijd concessiehouder is van onder meer de aardgasvelden Oppenhuizen, een van de vele on-shore aardgasvelden in Friesland. De exploitatie van deze aardgasvelden passen in de economische en financieel lucratieve bedrijfsvoering van deze Canadese maatschappij. Echter dit bedrijf, alsook overheden zijn in navolging van de afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs gehouden om af te zien van boringen wanneer daarbij een groot risico voor schade aan natuur en landschap en leefomgeving van bewoners kan ontstaan. Het vasthouden aan 'oude rechten' in een gewijzigd tijdsgewricht, is vanuit het voorzorgsbeginsel niet verantwoord.

De minister weet dit, want zij heeft een herziening van de Mijnbouwwet¹ in voorbereiding waarin onder meer geregeld wordt dat de belangen van bewoners en lokale overheden beter gehoord en geborgd worden. Waarom dan toch vaart zetten achter dit kritieke dossier? Anders dat het winstbelang (de Profit) wordt door haar niet voldoende gemotiveerd in hoeverre de belangen van People en Planet meewegen. Waarom wordt het voorzorgsbeginsel niet beter meegewogen? Waarom wordt de recente uitspraak² van Gerechtshof Den Haag en het daartegen ingestelde cassatieberoep niet afgewacht? Waarom wordt het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak in de betreffende regio³ niet meegewogen?

Deze vragen maken dat PBG bezorgd over en kritisch is op uw voornemen tot vergunningverlening. De inhoudelijke bezwaren zijn voor de leesbaarheid gestructureerd onder de noemer van een viertal beginselen. Overigens in de wetenschap dat ze mogelijk ook onder een ander beginsel kunnen vallen. Wij vertrouwen erop dat u, de minister, hier rekening mee houdt. Het betreft achtereenvolgens:

1. Intergenerationele rechtvaardigheid
2. Zorgvuldigheidsbeginsel
3. CBDR beginsel
4. Verplichting tot bescherming ingevolge EVRM

¹ TK 2024-2025, nr. 32 849 Mijnbouw (...) Citaat uit de aanbiedingsbrief van de minister 'Kortom, er is behoefte aan meer regie en duidelijkheid vanuit de overheid. Daarnaast zijn aanvullende voorwaarden nodig voor een veilig en financieel, maatschappelijk en ruimtelijk verantwoord gebruik van de diepe ondergrond, óók nadat het gebruik is gestopt. Tenslotte dient er ruimte te zijn voor nieuwe ontwikkelingen die de energietransitie mogelijk maken.

² Zaaknummer 200.302.332/01 Afdeling Civiel recht, Team Handel: Vereniging Milieudefensie cs. vs Shell

³ Manifest maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

Door te besluiten de aangevraagde bouwvergunningen te verlenen zal de minister:

1. Handelen in strijd handelen met het beginsel van **intergenerationele rechtvaardigheid**: er is inmiddels voldoende bekend dat het zeer complex en kostbaar is voor burgers en organisaties om internationale bedrijven als Vermillion op het gevaarzettingsvraagstuk privaatrechtelijk aan te spreken. Het betreft bij de gasboringen in de Oppenhuizer gasvelden vooral direct de problematiek van bodemdaling door mijnbouw:
 - 1e het maakt het afvoeren van overvloedige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger (voor het Wetterskip) en duurder (voor de ingelanden);
 - 2e het kan leiden tot verdere verzakking en scheuring bij woningen en gebouwen, met als gevolg schadeherstel en waardevermindering voor de eigenaren;
 - 3e het zal leiden tot verstoring van flora en fauna in het nabij gelegen Natura 2000 Sneekermeergebied. Aantasting van biodiversiteit is van invloed op de kwaliteit van onze leefomgeving en gezondheid.

Thans kijkt de minister, zoals blijkt uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit vooral naar mogelijke schade en belasting die in de nabije toekomst kan ontstaan op of boven de grond nabij de gasboorinstallaties, en tijdens of kort na de aanleg van nieuwe putten. Echter, het feitelijk en langdurig (meer) gas opboren kan veel verdergaande ernstige schade veroorzaken, op een geografisch veel ruimere schaal. Deze benadering ervaren wij, gezien de te verwachten schadelijke effecten op lange termijn, als intergenerationeel onrechtvaardig en het druist in tegen het maatschappelijk draagvlak. Door nu te komen met een breed gedragen afweging kan de minister dit voorkomen.

2. Handelen in strijd met het **Zorgvuldigheidsbeginsel**. Recentelijk heeft het Gerechtshof Den Haag zich expliciet uitgesproken over de zorgvuldigheidsverplichtingen ter voorkoming en beperking van gevaarlijke klimaatverandering⁴. Deze uitspraak, geeft ons ten aanzien van het voornemen tot het verlenen van de omgevingsvergunningen in de Oppenhuizen-gasvelden aanleiding tot ten minste 3 tekortkomingen in dit dossier op het vlak van de vereiste zorgvuldigheid:
 - 1e in de aangeleverde stukken bij de aanvraag van beide omgevingsvergunningen laat **Vermillion** naar onze mening na om aan te geven hoe het bij het in operatie brengen van haar activiteiten invulling gaat geven aan de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm. Welke veiligheidsmaatregelen mogen van Vermillion worden verwacht wanneer gevaarzettende situaties en schadelijke effecten voor onze gezondheid, landschap en milieu ontstaan? De invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm vindt zoveel mogelijk plaats aan de hand van objectieve aanknopingspunten, zoals wetgeving, algemene rechtsbeginselen, grondrechten, jurisprudentie en/of deskundigenrapporten. Het Gerechtshof Den Haag stelt mijns inziens terecht dat ook de zogenaamde Kelderluikfactoren invulling vormen voor de invulling van de algemene zorgvuldigheidsnorm. De minister is gehouden echter, laat mijns inziens na, om nadrukkelijk op de invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm toe te zien.
 - 2e handelen in strijd met de vereiste zorgvuldigheid kan ook worden toegespitst op de zorgvuldigheidsverplichting ter voorkoming of beperking van gevaarlijke klimaatverandering: 'Ook hier kan gesteld worden dat er sprake is van een rapidly closing window of opportunity to secure a liveable and sustainable future for all.' Met de voorliggende ontwerpbesluiten ingebruikname 3 nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en drie diepboringen draagt de minister hier bij aan, dan wel voorkomt niet, dat Vermillion met haar activiteiten het recht dreigt te schenden.
 - 3e in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel wordt hier ook het risico genomen dat het investeren in nieuwe olie- en gasvelden leidt tot een carbon lock-in effect. Van olie- en gasbedrijven kan worden verlangd dat zij ook bij hun investeringen in de productie van

⁴ Gerechtshof Den Haag arrest van 12 november 2024 zaaknummer 200.302.332/01 (onder meer OV 7.25 en 7.26) en (6 Hof, rov. 3.8 onder (C.1)

fossiele brandstoffen rekening houden met de negatieve gevolgen die een verdere uitbreiding van het aanbod van fossiele brandstoffen voor de energietransitie heeft. De voorgenomen investeringen van Vermillion in nieuwe gasvelden kunnen hiermee op gespannen voet staan. De minister gaat met haar voornemen tot vergunningverlening willens en wetens mee in deze 'rem' op de gewenste energietransitie.

3. Handelen in strijd met het CBDR beginsel⁵, dat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de **overheid** vastlegt voor door de mens veroorzaakte klimaatverandering en de daarmee gepaard gaande vernietiging van het milieu. Beter dan nu instemmen met de aanvragen, zou de minister, en dit sluit aan op het gestelde onder 2, uitgebreider aandacht moeten besteden aan de ongeschreven zorgvuldigheidsverplichting. Hierbij denken wij in elk geval, in de lijn van het StodM advies van 29 februari 2024⁶, aan het vooraf nog beter de risico's van de gevolgen van bodemdaling voor natuur mens en milieu worden mee te wegen. Beoordeling van de risico's vooraf, óók als over 5 jaar of eerder, méér dan 500.000 m³ aardgas per dag wordt opgeboord. Daarnaast dient een uitgebreid en vooral objectief systeem van monitoring, evaluatie en bodemdalingsvoorspelling te worden opgezet en vastgesteld: het 'hand aan de kraan' principe. Welke zorg mag hier van Vermillion worden geëist en waar zorgt de minister voor checks and balances? Over cumulatie met andere, bestaande en/of goedgekeurde activiteiten wordt thans bijvoorbeeld veel te snel heengestapt (pag. 3 M.e.r.-besluit). Immers, gasboringen veroorzaken onnatuurlijke extra bodemdaling die aanpassingen vergen van het waterhuishoudkundige systeem in het veenweidegebied. Ze hebben daarmee direct invloed op abiotische factoren die leidend zijn hoe het landschap zich in een groot gebied manifesteert en verder ontwikkeld. Vermillion heeft verzuimd deze effecten in beeld te brengen. De provincie Fryslân heeft, na overleg met het Wetterskip en de betrokken gemeenten, de minister gasboring op de proefboringlocatie Nij Beets recent ontraden, onder andere vanwege schade en rechtsonzekerheid voor bewoners. Verdere peilverlaging in dit gebied is geen oplossing meer⁷. Wij zijn van mening dat dezelfde argumenten ook in 'ons' veenweide en Natura 2000 gebied gelden.

4. Mensenrechten

Handelt de minister in strijd met de uitspraak gedaan in het Urgenda-arrest⁸? Hierin heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de bescherming van de artt. 2 en 8 EVRM niet alleen ziet op specifieke personen, maar ook op de samenleving of bevolking als geheel. Van dat laatste is onder meer sprake als het gaat om milieugevaren. Bij milieugevaren die een geheel gebied bedreigen, bieden de artt. 2 en 8 EVRM bescherming aan de ingezetenen van dat gebied. De Hoge Raad oordeelde dat de verplichting om op grond van de artt. 2 en 8 EVRM passende maatregelen te nemen, mede inhoudt dat staten gehouden zijn om preventief maatregelen te nemen tegen een dreigend gevaar, ook als niet zeker is dat het gevaar zich zal verwezenlijken. Welke maatregelen in het gegeven geval passend zijn, hangt blijkens de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) af van de omstandigheden van dat geval, aldus de Hoge Raad.

In de onderhavige casus, gericht op het intensiveren van on-shore boren naar gas bij Oppenhuizen is het voor een groot aantal inwoners onvoldoende bekend, laat staan aangetoond, dat er voldoende preventieve maatregelen worden getroffen om milieuschade, ook in cumulatieve zin te voorkomen. Wel zijn wij bekend met het provinciale programma om de bodemdaling problematiek binnen de perken te houden (Fries veenweideprogramma 2021-2023). In hoeverre er versneld en cumulatief effecten kunnen ontstaan door de nu voorgenomen gasboringen is nergens terug te vinden. Niet in voornoemd veenweideprogramma, noch in het beoordelingskader van de omgevingsvergunningaanvraag.

⁵ Principe gehanteerd in het internationaal milieurecht : 'gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden', beter bekend onder het Engelse 'common but differentiated responsibilities' afgekort CBDR.

⁶ <https://www.sodm.nl/documenten/publicaties/2024/03/05/advies-sodm-winningsplan-ternaard-2024>

⁷ Rechtbank Noord-Nederland tussenuitspraak van 22 maart 2024 en de uitspraak van 29 november 2024, zaaknummer LEE 21-1120, gemeente Osterland-Vermillion

⁸ Urgenda arrest, zaak nr. ECLI:NL:HR:2019:2006

Zienswijze op ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en in samenhang hiermee, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen

Procedurele bezwaren

Een zorgvuldige procedure vraagt om zorgvuldige communicatie. Ten aanzien van de terinzagelegging van de ontwerpbesluiten, hebben wij een aantal kritische vragen:

- Waarom worden de voorgenomen besluiten over aangevraagde omgevingsvergunning en het gewijzigde winningsplan separaat ter inzage gelegd. Wat gaan de wijzigingen in het winningsplan behelzen en welke winningsperiode gaat het plan beslaan. Het niet gelijktijdig ter inzage leggen van de omgevingsvergunningen en het winningsplan ervaren wij als mystificatie en roept argwaan op. Temeer nu op de website alleen het oude winningsplan van Vermillion uit 2017 is gepresenteerd waarin de meest inhoudelijke risico's naar onze mening worden gebagatelliseerd en kort of niet gemotiveerd afgewikkeld in het m.e.r.-besluit dat bij de stukken is gevoegd.
- Wat is het nut van de alinea 'Waarom winnen we nog gas in Nederland' - ons inziens niets anders dan framing - in de paginagrote kennisgeving van terinzagelegging in de huis-aan-huisbladen?
- Wat staat er werkelijk op het kaartbeeld dat getoond wordt op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenuizen ?
In de aanvraag wordt een kaart getoond met daarop de reeds aanwezige boorput OP-1 , waaruit geïntensiveerd naar gas geboord gaat worden. Wordt op dezelfde locatie een tweede en derde put aangelegd of zijn die elders geprojecteerd? Waarom wordt de derde put pas binnen 5 jaar geboord en wel nu al in de aanvraag meegenomen? Wat is in dat verband de betekenis van de overige Oppenuizen gasvelden, zoals die onder Woudsend, wel op kaart getoond? Komen er hierheen wellicht side-pipes om bestemmingswijzigingen (bijvoorbeeld van agrarisch naar gaswinninglocatie) te voorkomen?

Op basis van de vigerende mijnbouwwet hebben burgers, maatschappelijke organisaties en zelfs gemeenten, provincie en Wetterskip bar weinig juridische ruimte om informatie te vragen, inbreng te leveren en bezwaar en beroep in te stellen. De minister is bevoegd om te besluiten over de omgevingsvergunningen en in te stemmen met het winningsplan. Op dit punt hebben wij, wonende nabij het Groninger gasveld, decennialang slechte ervaringen kunnen waarnemen. De strategische aanpak die de minister en/of Vermillion nu volgen: slechts en enkel voldoen aan de huidige wettelijke vereisten is, vanuit het oogpunt van zorgvuldige handelen en omgaan met onze regio, in onze ogen daarom niet voldoende. In dat verband citeer ik graag tot slot, ook de door mij zelf zo ervaren gevoelens, verwoord in het manifest 'Maak van Friesland geen aardgasparadijs'

Fryslân is ons thuis. Hier wonen, werken en leven wij op wat wij het mooiste land van aarde vinden. Onze oude aarde is ons dierbaar van het wad tot de wouden en van klei tot veen. De bodem is de basis van ons bestaan, van onze landbouw, landschap en natuur. Onze bodem zorgt voor ons drinkwater, voor onze meren, vaarten, voor onze dorpen, steden en landerijen. Maar onze bodem is ook de jachtgrond voor buitenlandse mijnbouwbedrijven op zoek naar aardgas, zout of aardolie.

In de Friese bodem zijn al meer dan veertig grote gaten geboord om aardgas weg te halen. Met het sluiten van het Groningerveld en het intensiveren van de gaswinning in kleine velden komt het overgrote deel van het Nederlandse aardgas uit de Friese bodem. Zoutwinning bij Franeker leidde al tot ondergrondse grotten die groter zijn dan de hangars op Schiphol. Nergens in de wereld zijn meer mijnbouwprojecten onder één UNESCO werelderfgoed dan onder de Waddenzee. Dat kunnen er nog meer worden als de NAM, een bedrijf in Brits/Amerikaanse handen, in Ternaard mag gaan boren. Waardoor de status van de Waddenzee als werelderfgoed verloren dreigt te gaan.

Wij hebben helemaal niets te zeggen over onze ondergrond. Net zoals Groningers, Limburgers, Brabanders, of Zeeuwen dat ook niet hebben. Het rijk beslist, de opbrengsten gaan naar buitenlandse bedrijven en het gebied en haar inwoners blijven achter met de schade. Hoewel op papier de schadeafhandeling, bij scheuren en verzakkingen van woningen, grond en gebouwen, goed is geregeld, ervaren burgers in de praktijk dat instanties ontoegankelijk zijn. Ontbrekende informatie, zoals nulmetingen, zorgt voor problemen bij de afhandeling van schades. Hierdoor is er ook geen vertrouwen dat toekomstige schade goed opgelost zal worden.

Bodemdaling door mijnbouw maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger en duurder. Deze prijs moet uiteindelijk ieder jaar door Friese burgers en bedrijven worden opgebracht via de waterschapslasten. Schade aan landschap, de zeedijk en

Zienswijze op ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenuizen-1 en in samenhang hiermee, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenuizen

landerijen wordt afgekocht met gebiedsprocessen. Deze duren lang en verlopen vaak moeizaam en daarna moeten ook grondeigenaren hoge kosten voor hun rekening nemen om mijnbouwschade te compenseren. Schade van activiteiten die zij niet willen, waarvoor zij niet hebben gekozen en waarvan zij niet profiteren. En als de werelderfgoedstatus van de Waddenzee verdwijnt lijdt ook het toerisme in onze provincie daaronder.

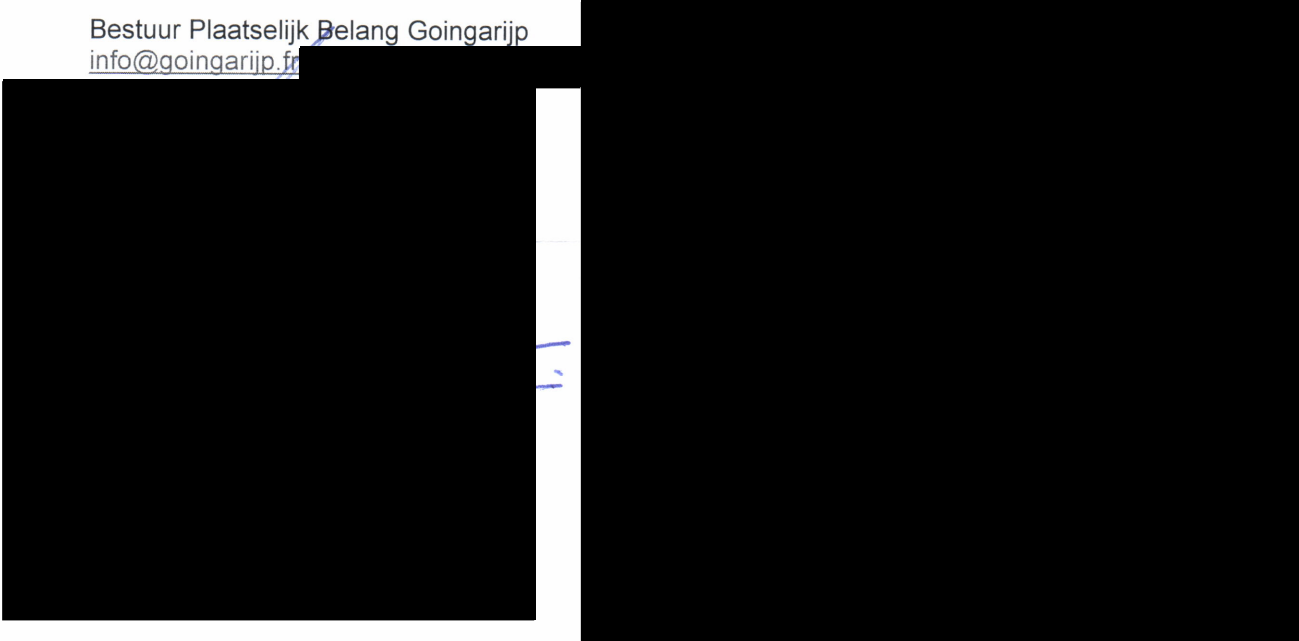
Of het nu gaat over de Waddenzee, Nij Beets, Oppenhuizen of Woudsend, buitenlandse bedrijven lijken onze grond vooral te zien als een mijnbouwparadijs. Ze vergeten dat dit ons thuis is. Ze vergeten het belang van onze bodem voor ons drinkwater, voor onze landbouw, het toerisme, onze woningen en onze natuur en erfgoed. Natuurlijk snappen we dat energie en zout nodig zijn. We snappen dat buitenlandse bedrijven een rol kunnen spelen in onze economie en onze welvaart. Maar niet tegen elke prijs en niet zonder ons.

Onze oproep aan Den Haag is duidelijk. Wij willen niet meer mijnbouw onder de Friese bodem. Besef dat de opbrengsten tijdelijk zijn maar de gevolgen permanent. Neem inwoners serieus en geef hun een stem in de besluitvorming. Wij willen niet méér mijnbouw. Zorg dat van bestaande winningen alle schade wordt vergoed en daarbovenop het gebied meeprofiteert van de opbrengsten. Kortom: maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs.

Uw reactie op onze zienswijze zien wij graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Bestuur Plaatselijk Belang Goingarip
info@goingarijp.fr

Afzender

[REDACTED]

Aan
Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Postbus 111
9200 AC Drachten

Onderwerp: zienswijze "ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging van Oppenhuizen-1

Geachte mevrouw / heer,

Zorgen

Over de vergroting van de gasproductie in Oppenhuizen tot maximaal 500.000 Nm3 per dag. Langer doorgaan met gaswinning betekent op kleine schaal een voordeel [Vermillion en Staat], maar de natuur / milieu wordt aangetast zodat in dit geval Friesland met grote schade zit omdat een stabiel waterpeil in deze provincie voor mens en natuur dan extra inspanning, [geld] kost. Nergens kan ik deze schadeafweging in geld terugvinden.

Overwegingen

1. De argumentatie waarom we nog veel gas moeten winnen in Nederland wordt door sommige deskundigen, o.a. Milieudefensie, anders beoordeeld.
2. Voorlopig deels importeren van vloeibaar gas en het vergroten van de investering in zon, windenergie en blauw / groen gas.
3. Het is kleinschalig denken om een klein cirkeltje te trekken rondom de boorput, terwijl de boven en ondergrondse watereffecten en verzakking over het gehele Natura 2000 gebied [Sneekermeer en Witte en Zwarte Brekken] invloed zal hebben.
4. De emotionele gevolgen voor de inwonenden wordt gebagatelliseerd.

De minister wordt verzocht het besluit in te trekken.
Hoogachtend

[REDACTED]

Minister van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

2 maart 2025

Betreft: Zienswijze op ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en in samenhang hiermee, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen

Geachte Minister,

Hierbij maak ik bezwaar tegen de voorgenomen ontwerpbesluiten en de voorgenomen instemming met het gewijzigde winningsplan, thans nog niet ter inzage, maar onlosmakelijk verbonden met de aanvragen omgevingsvergunningen. Onze woning ligt binnen een straal van 5 km van de gaslocaties. Gasboringen zullen ongetwijfeld op korte en/of lange termijn voor mijn woning en tuin leiden tot bodemdaling, funderings- en bevingsschade. Ik ben tot op heden niet geïnformeerd door Vermillion en/of de minister. Als belanghebbende dien ik daarom deze zienswijze in en voer de navolgende gronden aan.

Klimaat en gevolgen

Hieronder beschrijf ik gevolgen van gaswinning bij Oppenhuizen t.a.v. mijn persoonlijke situatie. Hiervoor zal ik Vermillion Energy Netherlands B.V. (Vermillion) en de overheid op korte en/of lange termijn aansprakelijk stellen:

- Mijn huis is gebouwd op funderingspalen. Deze palen rusten op een zandlaag. Hieronder bevindt zich een veenpakket. Deze veengrond is uitermate gevoelig voor verzakkingen. Vermillion Energy Netherlands B.V. (Vermillion) boort naar gas. Dus Vermillion Energy Netherlands B.V. (Vermillion) en zo ook de overheid die toestemming verleent zijn aansprakelijk voor deze verzakking.
- De gevolgen voor de omliggende tuin: verzakkingen, de bodem zal zeker dalen.
- Vermillion Energy Netherlands B.V. (Vermillion) en ook overheden zijn in navolging van de afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs gehouden om af te zien van boringen wanneer daarbij een groot risico voor schade aan natuur en landschap en leefomgeving van bewoners kan ontstaan.

Door te besluiten de aangevraagde bouwvergunningen te verlenen zal de minister:

1. Handelen in strijd handelen met het beginsel van **intergenerationele rechtvaardigheid**: er is inmiddels voldoende bekend dat het zeer complex en kostbaar is voor burgers en organisaties om internationale bedrijven als Vermillion op het gevaarzettingsvraagstuk privaatrechtelijk aan te spreken. Het betreft bij de gasboringen in de Oppenhuizer gasvelden vooral direct de problematiek van bodemdaling door mijnbouw:

1° het maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger (voor het Wetterskip) en duurder (voor de ingelanden);

2° het kan leiden tot verdere verzakking en scheuring bij woningen en gebouwen, met als gevolg schadeherstel en waardevermindering voor de eigenaren

3° het zal leiden tot verstoring van flora en fauna in het nabij gelegen Natura 2000 Sneekermeergebied. Aantasting van biodiversiteit is van invloed op de kwaliteit van onze leefomgeving en gezondheid.

Thans kijkt de minister, zoals blijkt uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit vooral naar mogelijke schade en belasting die in de nabije toekomst kan ontstaan op of boven de grond nabij de gasboorinstallaties, en tijdens of kort na de aanleg van nieuwe putten. Echter, het feitelijk en langdurig (meer) gas opboren kan veel verdergaande ernstige schade veroorzaken, op een geografisch veel ruimere schaal. Deze benadering ervaar ik, gezien de te verwachten schadelijke effecten op lange termijn, als intergenerationeel onrechtvaardig is en het druist in tegen het maatschappelijk draagvlak. Door nu te komen met een breed gedragen afweging kan de minister dit voorkomen.

2. Handelen in strijd met het **Zorgvuldigheidsbeginsel**. Recentelijk heeft het Gerechtshof Den Haag zich expliciet uitgesproken over de zorgvuldigheidsverplichtingen ter voorkoming en beperking van gevaarlijke klimaatverandering¹. Deze uitspraak, geeft mij ten aanzien van het voornemen tot het verlenen van de omgevingsvergunningen in de Oppenhuizen- gasvelden aanleiding tot ten minste drie tekortkomingen in dit dossier op het vlak van de vereiste zorgvuldigheid:

1e In de aangeleverde stukken bij de aanvraag van beide omgevingsvergunningen laat **Vermillion** naar mijn mening na om aan te geven hoe het bij het in operatie brengen van haar activiteiten invulling gaat geven aan de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm. Welke veiligheidsmaatregelen mogen van Vermillion worden verwacht wanneer gevaarzettende situaties en schadelijke effecten voor onze gezondheid, landschap en milieu ontstaan? De invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm vindt zoveel mogelijk plaats aan de hand van objectieve aanknopingspunten, zoals wetgeving, algemene rechtsbeginselen, grondrechten, jurisprudentie en/of deskundigenrapporten. Het Gerechtshof Den Haag stelt mijns inziens terecht dat ook de zogenaamde Kelderluikfactoren invulling vormen voor de invulling van de algemene zorgvuldigheidsnorm. De minister is gehouden echter, laat mijns inziens na, om nadrukkelijk op de invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm toe te zien.

2e Handelen in strijd met de vereiste zorgvuldigheid kan ook worden toegespitst op de zorgvuldigheidsverplichting ter voorkoming of beperking van gevaarlijke klimaatverandering: 'Ook hier kan gesteld worden dat er sprake is van een rapidly closing window of opportunity to secure a liveable and sustainable future for all.' Met de voorliggende ontwerp-besluiten ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en drie diepboringen draagt de minister hier bij aan, dan wel voorkomt niet, dat Vermillion met haar activiteiten het recht dreigt te schenden.

3e In strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel wordt hier ook het risico genomen dat het investeren in nieuwe olie- en gasvelden leidt tot een carbon lock-in effect. Van olie- en gasbedrijven kan worden verlangd dat zij ook bij hun investeringen in de productie van fossiele brandstoffen rekening houden met de negatieve gevolgen die een verdere uitbreiding van het aanbod van fossiele brandstoffen voor de energietransitie heeft. De voorgenomen investeringen van Vermillion in nieuwe gasvelden kunnen hiermee op gespannen voet staan. De minister gaat met haar voornemen tot vergunningverlening willens en wetens mee in deze 'rem' op de gewenste energietransitie.

3. Handelen in strijd met het CBDR beginsel², dat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de **overheid** vastlegt voor door de mens veroorzaakte klimaatverandering en de daarmee

¹ Gerechtshof Den Haag arrest van 12 november 2024 zaaknummer 200.302.332/01 (onder meer OV 7.25 en 7.26) en (6 Hof, rov. 3.8 onder (C.1)

² Principe gehanteerd in het internationaal milieurecht : 'gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden', beter bekend onder het Engelse 'common but differentiated responsibilities' afgekort CBDR.

gepaard gaande vernietiging van het milieu. Beter dan nu instemmen met de aanvragen, zou de minister, en dit sluit aan op het gestelde onder 2, uitgebreider aandacht moeten besteden aan de ongeschreven zorgvuldigheidsverplichting. Hierbij denk ik in elk geval, in de lijn van het StodM advies van 29 februari 2024³, aan het vooraf nog beter de risico's van de gevolgen van bodemdaling voor natuur mens en milieu worden mee te wegen. Beoordeling van de risico's vooraf, óók als over vijf jaar of eerder, méér dan 500.000 M3 aardgas per dag wordt opgeboord. Daarnaast dient een uitgebreid en vooral objectief systeem van monitoring, evaluatie en bodemdalingsvoorspelling te worden opgezet en vastgesteld: het 'hand aan de kraan' principe. Welke zorg mag hier van Vermillion worden geëist en waar zorgt de minister voor checks and balances? Over cumulatie met andere, bestaande en/of goedgekeurde activiteiten wordt thans bijvoorbeeld veel te snel heengestapt (pag. 3 M.e.r.-besluit). Immers, gasboringen veroorzaken onnatuurlijke extra bodemdaling die aanpassingen vergen van het waterhuishoudkundige systeem in het veenweidegebied. Ze hebben daarmee direct invloed op abiotische factoren die leidend zijn hoe het landschap zich in een groot gebied manifesteert en verder ontwikkelt. Vermillion heeft verzuimd deze effecten in beeld te brengen. De provincie Fryslân heeft, na overleg met het Wetterskip en de betrokken gemeenten de minister gasboring op de proefboring locatie Nij Beets recent ontraden beoogde locatie ontraden, onder andere vanwege schade en rechtsonzekerheid voor bewoners. Verdere peilverlaging in dit gebied is geen oplossing meer⁴. Ik ben van mening dat dezelfde argumenten ook in 'ons' veenweide en Natura 2000 gebied gelden.

4. Mensenrechten

Handelt de minister in strijd met de uitspraak gedaan in het Urgenda-arrest⁵? Hierin heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de bescherming van de art. 2 en 8 EVRM niet alleen ziet op specifieke personen, maar ook op de samenleving of bevolking als geheel. Van dat laatste is onder meer sprake als het gaat om milieugevaren. Bij milieugevaren die een geheel gebied bedreigen, bieden de art. 2 en 8 EVRM bescherming aan de ingezetenen van dat gebied. De Hoge Raad oordeelde dat de verplichting om op grond van de art. 2 en 8 EVRM passende maatregelen te nemen, mede inhoudt dat staten gehouden zijn om preventief maatregelen te nemen tegen een dreigend gevaar, ook als niet zeker is dat het gevaar zich zal verwezenlijken. Welke maatregelen in het gegeven geval passend zijn, hangt blijkens de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) af van de omstandigheden van dat geval, aldus de Hoge Raad.

In de onderhavige casus, gericht op het intensiveren van on-shore boren naar gas bij Oppenhuizen is het voor een groot aantal inwoners onvoldoende bekend, laat staan aangetoond dat er voldoende preventieve maatregelen worden getroffen om milieuschade, ook in cumulatieve zin te voorkomen. Wel zijn wij bekend met het provinciale programma om de bodemdaling problematiek binnen de perken te houden (Fries veenweideprogramma 2021-2023). In hoeverre er versneld en cumulatief effecten kunnen ontstaan door de nu voorgenomen gasboringen vind ik nergens terug. Niet in voornoemd veenweideprogramma, noch in het beoordelingskader van de omgevingsvergunningaanvraag.

C' est le ton qui fait la musique, mijn procedurele bezwaren

Een zorgvuldige procedure vraagt om zorgvuldige communicatie. Ten aanzien van de terinzagelegging van de ontwerp-besluiten, bekruipt mij een aantal kritische vragen:

- Waarom worden de voorgenomen besluiten over aangevraagde omgevingsvergunning en het gewijzigde winningsplan separaat ter inzage gelegd. Ik vraag ik me af wat de

³ <https://www.sodm.nl/documenten/publicaties/2024/03/05/advies-sodm-winningsplan-ternaard-2024>

⁴ Rechtbank Noord-Nederland tussenuitspraak van 22 maart 2024 en de uitspraak van 29 november 2024, zaaknummer LEE 21-1120, gemeente Osterland-Vermillion

⁵ Urgenda arrest, zaak nr. ECLI:NL:HR:2019:2006

wijzigingen in het winningsplan behelzen en welke winningsperiode het plan gaat beslaan. Het niet gelijktijdig ter inzage leggen van de omgevingsvergunningen en het winningsplan ervaar ik als mystificatie en roept bij mij argwaan op. Temeer nu op de website alleen het oude winningsplan van Vermillion uit 2017 is gepresenteerd waarin de meest inhoudelijke risico's in mijn ogen worden gebagatelliseerd en kort of niet gemotiveerd afgewikkeld in het m.e.r.-besluit dat bij de stukken is gevoegd.

- Wat is het nut van de alinea 'Waarom winnen we nog gas in Nederland' -mijns inziens niets anders dan framing- in de paginagrote kennisgeving van terinzagelegging in de huis-aan-huisbladen?
- Wat staat er werkelijk op het kaartbeeld dat getoond wordt op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenuizen ?

In de aanvraag wordt een kaart getoond met daarop de reeds aanwezige boorput OP-1 , waaruit geïntensiveerd naar gas geboord gaat worden. Wordt op dezelfde locatie een tweede en derde put aangelegd of zijn die elders geprojecteerd? Waarom wordt de derde put pas binnen 5 jaar geboord en wel nu al in de aanvraag meegenomen? Wat is in dat verband de betekenis van de overige Oppenuizen gasvelden, zoals die onder Woudsend, wel op kaart getoond? Komen er hierheen wellicht side-pipes om bestemmingswijzigingen (bijvoorbeeld van agrarisch naar gaswinninglocatie) te voorkomen?

Op basis van de vigerende mijnbouwwet hebben burgers, maatschappelijke organisaties en zelfs gemeenten, provincie en Wetterskip bar weinig juridische ruimte om informatie te vragen, inbreng te leveren en bezwaar en beroep in te stellen. De minister is bevoegd om te besluiten over de omgevingsvergunningen en in te stemmen met het winningsplan. Op dit punt hebben wij, wonende nabij het Groninger gasveld, decennialang slechte ervaringen kunnen waarnemen. De strategische aanpak die de minister en/of Vermillion nu volgen: slechts en enkel voldoen aan de huidige wettelijke vereisten is, vanuit het oogpunt van zorgvuldige handelen en omgaan met onze regio, in mijn ogen daarom niet voldoende. In dat verband citeer ik graag tot slot, ook de door mij zelf zo ervaren gevoelens, verwoord in het manifest 'Maak van Friesland geen aardgasparadijs'

Fryslân is ús thús. Hjir wenjen, wurkje en libje wy op wat wy it moaiste lân fan ierde fine. Us âlde ierde is ús dierber fan it waad oant de wâlden en fan klaai oant fean . De boaiem is de basis fan ús bestean, fan ús lânbou, lânskip en natuer. Us boaiem soarget foar ús drinkwetter, foar ús marren, fearten, foar ús doarpen, stêden en landerijen. Mar ús boaiem is ek de jachtgrûn foar bûtenlânske mijnboubedriuwen op syk nei ierdgas, sâlt of aardolie.

Yn de Fryske boaiem binne al mear as fjirtich grutte gatten board om ierdgas wei te heljen. Mei it slûten fan it Grinzer fjild en it intensivearjen fan de gaswinning yn lytse fjilden komt it grutste part fan it Nederlânske ierdgas út de Fryske boaiem. Sâltwinning by Frjentsjer liede al oan't ûndergrûnske grotten dy grutter binne dan de hangars op Skiphol. Nearne yn de wrâld binne mear mijnbouwprojekten ûnder in Unesco wrâlderfgoed dan ûnder de Waadsee. Dat kinne der noch mear wurde as de NAM, in bedriuw yn Brits/Amerikaanse hannen, yn Ternaard boaren giet. Wêrtroch de status fan de Waadsee as wrâlderfgoed ferlern driget te gean.

Wy hawwe hielendal neat te sizzen oer ús ûndergrûn. Krekt as Grinzers, Limburgers, Brabanders, of Zeeuwen dat ek net hawwe. It ryk beslút, de opbringsten gean nei bûtenlânske bedriuwen en it gebiet en har ynwenners bliuwe efter mei de skea. Hoewol op papier de skea-ôfhanneling, by skuorren en versakkingen fan wenningen, grûn en gebouwen, goed regeld is, erfare boargers yn de praktyk dat ynstânsjes ontagonkelijk binne. Untbrekkende ynformaasje, lykas nultmijtingen, soarget foar problemen by de ôfhanneling fan skea. Hjirtroch is der ek gjin bertrouwen dat takomstige skea goed oplost wurde sil. Boaiumdaling troch mynbouw makket it ôffieren fan oerstallige delslach en it beskikber

hâlde fan swiet wetter lestiger en djoerder. Dizze priis moat ta beslút elk jier troch Fryske boargers en bedriuwen opbrocht wurde fia de wetterskipslesten. Skea oan lânskip, de seedyk en landerijen wurdt ôfkocht mei gebiedsprocessen. Dizze duorje lang en ferrinne faaks muoisum en dêrnei moatte ek grûeigeners hege kosten foar har rekkening nimme om mynbouskea te kompensearjen. Skea fan aktiviteiten dy 't sy net wolle, wêrvoor sy net keazen hawwe en wêrfan sy net profitearje. En as de werelderfgoedstatus fan de Waadsee ferdwynt sil ek it toerisme yn ús provinsje dêrûnder lije.

Of't it no giet oer de Waadsee, Nij Beets, Toppenhuizen of Wâldsein, bûtenlânske bedriuwen lykje ús grûn benammen te sjen as in mijnbouwparadys. Hja ferjitte dat dit ús thús is. Hja

ús wenningen en ús natuer en erfgoed.

Fansels begrype wy dat enerzjy en sâlt nedich binne. Wy snappe dat bûtenlânske bedriuwen in rol betekenje kinne yn ús ekonomy en ús wolfeart. Mar net tsjin elke priis en net sûnder ús..

Us oprop oan Den Haag is dúdlik. Wy wolle net mear mijnbouw ûnder de Fryske boaiem. Realisear dat de opbringsten tydlik binne mar de gefolgen permanint. Nim ynweners serieuus en jou har in stim yn de beslútfoarming. Wy wolle net mear mijnbouw. Soarch dat fan besteande winningen alle skea wurdt fergoeden en dêrbopeop it gebiet meiprofiteart fan de opbringsten. Koartsein: meitsje fan Fryslân gjin mijnbouwparadijs

Vertaling in Nederlands

Fryslân is ús thús. Hier wonen, werken en leven wij op wat wij het mooiste land van aarde vinden. Onze oude aarde is ons dierbaar van het wad tot de wouden en van klei tot veen. De bodem is de basis van ons bestaan, van onze landbouw, landschap en natuur. Onze bodem zorgt voor ons drinkwater, voor onze meren, vaarten, voor onze dorpen, steden en landerijen. Maar onze bodem is ook de jachtgrond voor buitenlandse mijnbouwbedrijven op zoek naar aardgas, zout of aardolie.

In de Friese bodem zijn al meer dan veertig grote gaten geboord om aardgas weg te halen. Met het sluiten van het Groningerveld en het intensiveren van de gaswinning in kleine velden komt het overgrote deel van het Nederlandse aardgas uit de Friese bodem. Zoutwinning bij Franeker leidde al tot ondergrondse grotten die groter zijn dan de hangars op Schiphol. Nergens in de wereld zijn meer mijnbouwprojecten onder één UNESCO werelderfgoed dan onder de Waddenzee. Dat kunnen er nog meer worden als de NAM, een bedrijf in Brits/Amerikaanse handen, in Ternaard mag gaan boren. Waardoor de status van de Waddenzee als werelderfgoed verloren dreigt te gaan.

Wij hebben helemaal niets te zeggen over onze ondergrond. Net zoals Groningers, Limburgers, Brabanders, of Zeeuwen dat ook niet hebben. Het rijk beslist, de opbrengsten gaan naar buitenlandse bedrijven en het gebied en haar inwoners blijven achter met de schade. Hoewel op papier de schadeafhandeling, bij scheuren en verzakkingen van woningen, grond en gebouwen, goed is geregeld, ervaren burgers in de praktijk dat instanties ontoegankelijk zijn. Ontbrekende informatie, zoals nulmetingen, zorgt voor problemen bij de afhandeling van schades. Hierdoor is er ook geen vertrouwen dat toekomstige schade goed opgelost zal worden.

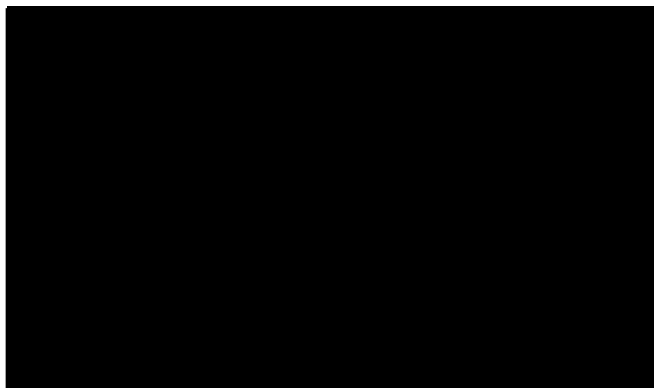
Bodemdaling door mijnbouw maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger en duurder. Deze prijs moet uiteindelijk ieder jaar door Friese burgers en bedrijven worden opgebracht via de waterschapslasten. Schade aan landschap, de zeedijk en landerijen wordt afgekocht met gebiedsprocessen. Deze duren lang en verlopen vaak moeizaam en daarna moeten ook grondeigenaren hoge kosten voor hun rekening nemen om mijnbouwschade te compenseren. Schade van activiteiten die zij niet willen, waarvoor zij niet hebben gekozen en waarvan zij niet profiteren. En als de werelderfgoedstatus van de Waddenzee verdwijnt lijdt ook het toerisme in onze provincie daaronder.

Of het nu gaat over de Waddenzee, Nij Beets, Oppenhuizen of Woudsend, buitenlandse bedrijven lijken onze grond vooral te zien als een mijnbouwparadijs. Ze vergeten dat dit ons thuis is. Ze vergeten het belang van onze bodem voor ons drinkwater, voor onze landbouw, het toerisme, onze woningen en onze natuur en erfgoed.

Natuurlijk snappen we dat energie en zout nodig zijn. We snappen dat buitenlandse bedrijven een rol kunnen spelen in onze economie en onze welvaart. Maar niet tegen elke prijs en niet zonder ons. Onze oproep aan Den Haag is duidelijk. Wij willen niet meer mijnbouw onder de Friese bodem. Besef dat de opbrengsten tijdelijk zijn maar de gevolgen permanent. Neem inwoners serieus en geef hun een stem in de besluitvorming. Wij willen niet méér mijnbouw. Zorg dat van bestaande winningen alle schade wordt vergoed en daarbovenop het gebied meeprofiteert van de opbrengsten. Kortom: maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

Uw reactie op mijn zienswijze zie ik graag tegemoet.

Minister van Klimaat en Groene Groei
 Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen
 Postbus 111
 9200 AC Drachten

9 maart 2025

Betreft: Zienswijze op ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en in samenhang hiermee, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen

Geachte Minister,

Hierbij maak ik bezwaar tegen de voorgenomen ontwerpbesluiten en de voorgenomen instemming met het gewijzigde winningsplan, thans nog niet ter inzage, maar onlosmakelijk verbonden met de aanvragen omgevingsvergunningen. Onze woning ligt binnen een straal van 5 km van de gaslocaties. Gasboringen kunnen, zeker op langere termijn, ook voor ons leiden tot bodemdaling, funderings- en bevingsschade. Wij zijn tot op heden niet of nauwelijks geïnformeerd door Vermillion en/of de minister. Als belanghebbende dien ik daarom deze zienswijze in en voer de navolgende gronden aan.

Haastige spoed is zelden goed

De voorgenomen activiteiten worden in gang gezet door Vermillion Energy Netherlands B.V. (Vermillion) die al enige tijd geleden concessie heeft verkregen voor de aardgasvelden Oppenhuizen, een van de verscheidene on-shore aardgasvelden in Friesland. De exploitatie van deze aardgasvelden passen in de economische en financieel lucratieve bedrijfsvoering van deze Canadese maatschappij. Echter dit bedrijf, alsook overheden zijn in navolging van de afspraken uit het Klimaatakkoord van Parijs gehouden om af te zien van boringen wanneer daarbij een groot risico voor schade aan natuur en landschap en leefomgeving van bewoners kan ontstaan. Het vasthouden aan 'oude rechten' in een gewijzigd tijdsgewricht, is vanuit het voorzorgsbeginsel niet verantwoord.

De minister weet dit, want zij heeft een herziening van de Mijnbouwwet in voorbereiding waarin onder meer geregeld wordt dat de belangen van bewoners en lokale overheden beter gehoord en geborgd worden. Waarom dan toch vaart zetten achter dit kritieke dossier? Anders dat het winstbelang (de Profit) wordt door haar niet voldoende gemotiveerd in hoeverre de belangen van People en Planet meewegen.

Waarom wordt het voorzorgsbeginsel niet beter meegewogen? Waarom wordt de recente uitspraak¹ van Gerechtshof Den Haag en het daartegen ingestelde cassatieberoep niet afgewacht? Waarom wordt het totale gebrek aan maatschappelijk draagvlak in de betreffende regio² niet meegewogen?

Deze vragen maken dat ik bezorgd over en kritisch ben op uw voornemen tot vergunningverlening. Mijn inhoudelijke bezwaren heb ik voor de leesbaarheid gestructureerd onder de noemer van een viertal beginselen. Overigens in de wetenschap dat ze mogelijk ook onder een ander beginsel kunnen vallen. Ik vertrouw er op dat u hier rekening mee houdt. Het betreft achtereenvolgens:

1. Intergenerationele rechtvaardigheid
2. Zorgvuldigheidsbeginsel
3. CBDR beginsel

¹ Zaaknummer 200.302.332/01 Afdeling Civiel recht, Team Handel: Vereniging Milieudefensie cs. vs Shell

² Manifest maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

4. Verplichting tot bescherming ingevolge EVRM

Door te besluiten de aangevraagde bouwvergunningen te verlenen zal de minister:

1. Handelen in strijd handelen met het beginsel van **intergenerationele rechtvaardigheid**: er is inmiddels voldoende bekend dat het zeer complex en kostbaar is voor burgers en organisaties om internationale bedrijven als Vermillion op het gevaarzettingsvraagstuk privaatrechtelijk aan te spreken. Het betreft bij de gasboringen in de Oppenhuizer gasvelden vooral direct de problematiek van bodemdaling door mijnbouw:

1° het maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger (voor het Wetterskip) en duurder (voor de ingewanden);

2° het kan leiden tot verdere verzakking en scheuring bij woningen en gebouwen, met als gevolg schadeherstel en waardevermindering voor de eigenaren

3° het zal leiden tot verstoring van flora en fauna in het nabij gelegen Natura 2000 Sneekermeergebied. Aantasting van biodiversiteit is van invloed op de kwaliteit van onze leefomgeving en gezondheid.

Thans kijkt de minister, zoals blijkt uit het m.e.r.-beoordelingsbesluit vooral naar mogelijke schade en belasting die in de nabije toekomst kan ontstaan op of boven de grond nabij de gasboorinstallaties, en tijdens of kort na de aanleg van nieuwe putten. Echter, het feitelijk en langdurig (meer) gas opboren kan veel verdergaande ernstige schade veroorzaken, op een geografisch veel ruimere schaal. Deze benadering ervaar ik, gezien de te verwachten schadelijke effecten op lange termijn, als intergenerationeel onrechtvaardig is en het druist in tegen het maatschappelijk draagvlak. Door nu te komen met een breed gedragen afweging kan de minister dit voorkomen.

2. Handelen in strijd met het **Zorgvuldigheidsbeginsel**. Recentelijk heeft het Gerechtshof Den Haag zich expliciet uitgesproken over de zorgvuldigheidsverplichtingen ter voorkoming en beperking van gevaarlijke klimaatverandering³. Deze uitspraak, geeft mij ten aanzien van het voornemen tot het verlenen van de omgevingsvergunningen in de Oppenhuizen- gasvelden aanleiding tot ten minste drie tekortkomingen op het vlag van de vereiste zorgvuldigheid:

1e In de aangeleverde stukken bij de aanvraag van beide omgevingsvergunningen laat **Vermillion** naar mijn mening na om aan te geven hoe het bij het in operatie brengen van haar activiteiten invulling gaat geven aan de maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm. Welke veiligheidsmaatregelen mogen van Vermillion worden verwacht wanneer gevaarzettende situaties en schadelijke effecten voor onze gezondheid, landschap en milieu ontstaan? De invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm vindt zoveel mogelijk plaats aan de hand van objectieve aanknopingspunten, zoals wetgeving, algemene rechtsbeginselen, grondrechten, jurisprudentie en/of deskundigenrapporten. Het Gerechtshof Den Haag stelt mijns inziens terecht dat ook de zogenaamde Kelderluikfactoren invulling vormen voor de invulling van de algemene zorgvuldigheidsnorm. De minister is gehouden echter, laat mijns inziens na om nadrukkelijk op de invulling van deze maatschappelijke zorgvuldigheidsnorm toe te zien.

2° Handelen in strijd met de vereiste zorgvuldigheid kan ook worden toegespitst op de zorgvuldigheidsverplichting ter voorkoming of beperking van gevaarlijke klimaatverandering: 'Ook hier kan gesteld worden dat er sprake is van een rapidly closing window of opportunity to secure a liveable and sustainable future for all.' (6 Hof, rov. 3.8

³ Gerechtshof Den Haag arrest van 12 november 2024 zaaknummer 200.302.332/01 (OV 7.25 en 7.26)

onder (C.1)'. Met het instemmen met de voorgenomen aanleg van nieuwe boorputten en het boren naar gas draagt de minister hier bij aan, dan wel voorkomt niet, dat Vermillion met haar activiteit het recht dreigt te schenden.

3^e In strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel wordt hier ook het risico genomen dat het investeren in nieuwe olie- en gasvelden leidt tot een carbon lock-in effect. Van olie- en gasbedrijven kan worden verlangd dat zij ook bij hun investeringen in de productie van fossiele brandstoffen rekening houden met de negatieve gevolgen die een verdere uitbreiding van het aanbod van fossiele brandstoffen voor de energietransitie heeft. De voorgenomen investeringen van Vermillion in nieuwe gasvelden kunnen hiermee op gespannen voet staan. De minister gaat met haar voornemen tot vergunningverlening willens en wetens mee in deze 'rem' op de gewenste energietransitie.

3. Handelen in strijd met het CBDR beginsel⁴, dat de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van de **overheid** vastlegt voor door de mens veroorzaakte klimaatveranderingen en de daarmee gepaard gaande vernietiging van het milieu. Beter dan nu instemmen met de aanvragen, zou de minister, en dit sluit aan op het gestelde onder 2, uitgebreider aandacht moeten besteden aan de ongeschreven zorgvuldigheidsverplichting. Hierbij denk ik in elk geval, in de lijn van het StodM advies van 29 februari 2024⁵, aan het vooraf nog beter de risico's van de gevolgen van bodemdaling voor natuur mens en milieu worden mee te wegen. Beoordeling van de risico's vooraf, óók als over vijf jaar of eerder, méér dan 500.000 M3 aardgas per dag wordt opgeboord. Daarnaast dient een uitgebreid en vooral objectief systeem van monitoring, evaluatie en bodemdalingsvoorspelling te worden opgezet en vastgesteld: het 'hand aan de kraan' principe. Welke zorg mag hiervan Vermillion worden geëist en waar zorgt de minister voor checks and balances? Over cumulatie met andere, bestaande en/of goedgekeurde activiteiten wordt thans bijvoorbeeld veel te snel heengestapt (pag 3 M.e.r.-besluit). Immers, gasboringen veroorzaken onnatuurlijke extra bodemdaling die aanpassingen vergen van het waterhuishoudkundige systeem in het veenweidegebied. Ze hebben daarmee direct invloed op a-biotische factoren die leidend zijn hoe het landschap zich in een groot gebied manifesteert en verder ontwikkelt. Vermillion heeft verzuimd deze effecten in beeld te brengen. De provincie Fryslân heeft, na overleg met het Wetterskip en de betrokken gemeenten de minister gasboring op de proefboringslocatie Nij Beets recent ontraden beoogde locatie ontraden, onder andere vanwege schade en rechtsonzekerheid voor bewoners. Verdere peilverlaging in dit gebied is geen oplossing meer⁶. Ik ben van mening dat dezelfde argumenten ook in 'ons' veenweide en Natura 2000 gebied gelden.

4. Mensenrechten

Handelt de minister in strijd met de uitspraak gedaan in het Urgenda-arrest.

ECLI:NL:HR:2019:2006 ? Hierin heeft de Hoge Raad geoordeeld dat de bescherming van de art. 2 en 8 EVRM niet alleen ziet op specifieke personen, maar ook op de samenleving of bevolking als geheel. Van dat laatste is onder meer sprake als het gaat om milieugevaren. Bij milieugevaren die een geheel gebied bedreigen, bieden de art. 2 en 8 EVRM bescherming aan de ingezetenen van dat gebied. De Hoge Raad oordeelde dat de verplichting om op grond van de art. 2 en 8 EVRM passende maatregelen te nemen, mede inhoudt dat staten gehouden zijn om preventief maatregelen te nemen tegen een dreigend gevaar, ook als niet zeker is dat het gevaar zich zal verwezenlijken. Welke maatregelen in het gegeven geval

⁴ Principe gehanteerd in het internationaal milieurecht : "gemeenschappelijke maar gedifferentieerde verantwoordelijkheden", beter bekend onder het Engelse "common but differentiated responsibilities" afgekort CBDR.

⁵ <https://www.sodm.nl/documenten/publicaties/2024/03/05/advies-sodm-winningsplan-ternaard-2024>

⁶ Rechtbank Noord-Nederland tussenuitspraak van 22 maart 2024 en de uitspraak van 29 november 2024, zaaknummer LEE 21-1120 ,gemeente Osterland-Vermillion

passend zijn, hangt blijkens de rechtspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) af van de omstandigheden van dat geval, aldus de Hoge Raad. In de onderhavige casus, gericht op het intensiveren van on-shore boren naar gas bij Oppenhuizen is het voor een groot aantal inwoners onvoldoende bekend, laat staan aangetoond dat er voldoende preventieve maatregelen worden getroffen om milieuschade, ook in cumulatieve zin te voorkomen. Wel zijn wij bekend met het provinciale programma om de bodemdaling problematiek binnen de perken te houden (Fries veenweideprogramma 2021-2023). In hoeverre er versneld en cumulatief effecten kunnen ontstaan door de nu voorgenomen gasboringen vind ik nergens terug. Niet in voornoemd veenweideprogramma, noch in het beoordelingskader van de omgevingsvergunningaanvraag.

C' est le ton qui fait la musique, mijn procedurele bezwaren

Een zorgvuldige procedure vraagt om zorgvuldige communicatie. Ten aanzien van de terinzagelegging van de ontwerp-besluiten, bekruipt mij een aantal kritische vragen:

- Waarom worden de voorgenomen besluiten over aangevraagde omgevingsvergunning en het gewijzigde winningsplan separaat ter inzage gelegd. Ik vraag ik me af wat de wijzigingen in het winningsplan behelzen en welke winningsperiode het plan gaat bestaan. Het niet gelijktijdig ter inzage leggen van de omgevingsvergunningen en het winningsplan ervaar ik als mystificatie en roept bij mij argwaan op. Temeer nu op de website alleen het oude winningsplan van Vermillion uit 2017 is gepresenteerd waarin de meest inhoudelijke risico's in mijn ogen worden gebagatelliseerd en kort of niet gemotiveerd afgewikkeld in het m.e.r.-besluit dat bij de stukken is gevoegd.
- Wat is het nut van de alinea 'Waarom winnen we nog gas in Nederland' -mijns inziens niets anders dan framing- in de paginagrote kennisgeving van terinzagelegging in de huis-aan-huisbladen?
- Wat staat er werkelijk op het kaartbeeld dat getoond wordt op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenhuizen ?

In de aanvraag wordt een kaart getoond met daarop de reeds aanwezige boorput OP-1 , waaruit geïntensiveerd naar gas geboord gaat worden. Wordt op dezelfde locatie een tweede en derde put aangelegd of zijn die elders geprojecteerd? Waarom wordt de derde put pas binnen 5 jaar geboord en wel nu al in de aanvraag meegenomen? Wat is in dat verband de betekenis van de overige Oppenhuizen gasvelden, zoals die onder Woudsend, wel op kaart getoond? Komen er hierheen wellicht side-pipes om bestemmingswijzigingen (bijvoorbeeld van agrarisch naar gaswinninglocatie) te voorkomen?

Op basis van de vigerende mijnbouwwet hebben burgers, maatschappelijke organisaties en zelfs gemeenten, provincie en Wetterskip bar weinig juridische ruimte om informatie te vragen, inbreng te leveren en bezwaar en beroep in te stellen. De minister is bevoegd om te besluiten over de omgevingsvergunningen en in te stemmen met het winningsplan. Op dit punt hebben wij, wonende nabij het Groninger gasveld, decennialang slechte ervaringen kunnen waarnemen. De strategische aanpak die de minister en/of Vermillion nu volgen: slechts en enkel voldoen aan de huidige wettelijke vereisten is, vanuit het oogpunt van zorgvuldige handelen en omgaan met onze regio, in mijn ogen daarom niet voldoende. In dat verband citeer ik graag tot slot, ook de door mij zelf zo ervaren gevoelens, verwoord in het manifest 'Maak van Friesland geen aardgasparadijs'

Fryslân is ons thuis. Hier wonen, werken en leven wij op wat wij het mooiste land van aarde vinden. Onze oude aarde is ons dierbaar van het wad tot de wouden en van klei tot veen. De bodem is de basis van ons bestaan, van onze landbouw, landschap en natuur. Onze bodem zorgt voor ons drinkwater, voor onze meren, vaarten, voor onze dorpen, steden en landerijen. Maar onze bodem is ook de jachtgrond voor buitenlandse mijnbouwbedrijven op zoek naar aardgas,

zout of aardolie.

In de Friese bodem zijn al meer dan veertig grote gaten geboord om aardgas weg te halen. Met het sluiten van het Groningerveld en het intensiveren van de gaswinning in kleine velden komt het overgrote deel van het Nederlandse aardgas uit de Friese bodem. Zoutwinning bij Franeker leidde al tot ondergrondse grotten die groter zijn dan de hangars op Schiphol. Nergens in de wereld zijn meer mijnbouwprojecten onder één UNESCO werelderfgoed dan onder de Waddenzee. Dat kunnen er nog meer worden als de NAM, een bedrijf in Brits/Amerikaanse handen, in Ternaard mag gaan boren. Waardoor de status van de Waddenzee als werelderfgoed verloren dreigt te gaan.

Wij hebben helemaal niets te zeggen over onze ondergrond. Net zoals Groningers, Limburgers, Brabanders, of Zeeuwen dat ook niet hebben. Het rijk beslist, de opbrengsten gaan naar buitenlandse bedrijven en het gebied en haar inwoners blijven achter met de schade. Hoewel op papier de schadeafhandeling, bij scheuren en verzakkingen van woningen, grond en gebouwen, goed is geregeld, ervaren burgers in de praktijk dat instanties ontoegankelijk zijn. Ontbrekende informatie, zoals nulmetingen, zorgt voor problemen bij de afhandeling van schades. Hierdoor is er ook geen vertrouwen dat toekomstige schade goed opgelost zal worden.

Bodemdaling door mijnbouw maakt het afvoeren van overtollige neerslag en het beschikbaar houden van zoet water lastiger en duurder. Deze prijs moet uiteindelijk ieder jaar door Friese burgers en bedrijven worden opgebracht via de waterschapslasten. Schade aan landschap, de zeedijk en landerijen wordt afgekocht met gebiedsprocessen. Deze duren lang en verlopen vaak moeizaam en daarna moeten ook grondeigenaren hoge kosten voor hun rekening nemen om mijnbouwschade te compenseren. Schade van activiteiten die zij niet willen, waarvoor zij niet hebben gekozen en waarvan zij niet profiteren. En als de werelderfgoedstatus van de Waddenzee verdwijnt lijdt ook het toerisme in onze provincie daaronder.

Of het nu gaat over de Waddenzee, Nij Beets, Oppenhuizen of Woudsend, buitenlandse bedrijven lijken onze grond vooral te zien als een mijnbouwparadijs. Ze vergeten dat dit ons thuis is. Ze vergeten het belang van onze bodem voor ons drinkwater, voor onze landbouw, het toerisme, onze woningen en onze natuur en erfgoed.

Natuurlijk snappen we dat energie en zout nodig zijn. We snappen dat buitenlandse bedrijven een rol kunnen spelen in onze economie en onze welvaart. Maar niet tegen elke prijs en niet zonder ons. Onze oproep aan Den Haag is duidelijk. Wij willen niet meer mijnbouw onder de Friese bodem. Besef dat de opbrengsten tijdelijk zijn maar de gevolgen permanent. Neem inwoners serieus en geef hun een stem in de besluitvorming. Wij willen niet méér mijnbouw. Zorg dat van bestaande winningen alle schade wordt vergoed en daarbovenop het gebied meeprofiteert van de opbrengsten. Kortom: maak van Fryslân geen mijnbouwparadijs

Uw reactie op mijn zienswijze zie ik graag tegemoet.

Met vriendelijke groet

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Leeuwarden, 10 maart 2025
Bijlage(n): 0

Ons kenmerk: Oppenhuizen-O
Tel: 058 – 292 2222

Vakgroep: Juridische Zaken

Onderwerp: Zienswijze op ontwerpbesluiten omgevingsvergunningen Oppenhuizen

Geachte mevrouw Hermans,

Per 30 januari 2025 heeft uw ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) de twee ontwerpbesluiten omgevingsvergunningen ter inzage gelegd voor twee nieuwe gasvelden bij Oppenhuizen. Via deze brief geven wij onze zienswijze. Wij trekken samen op met de medeoverheden in dit gebied.

Ons standpunt

Wij begrijpen niet dat u voornemens bent positief te besluiten op de aangevraagde omgevingsvergunningen zonder dat er duidelijkheid is over de gevolgen van de gaswinning. Er is immers nog geen winningsplan dat inzicht biedt in hoeveelheid te winnen gas, periode van winning, de kans op bodembeweging, de verwachte bodemdaling en de daaruit voortvloeiende impact op de waterhuishouding in het gebied.

De wet redeneert vanuit drie fasen waarin getoetst wordt aan de belangen van voorkoming van schade en negatieve gevolgen voor milieu en natuur: 1) opsporings- en winningsvergunning, 2) winningsplan, en 3) omgevingsvergunning. U draait deze tweede en derde fase nu om bij deze terinzagelegging. In de ontwerp-omgevingsvergunningen ziet u geen beletsel voor het aanleggen en testen van drie diepboringen met bijbehorende werkzaamheden en het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de dagproductie. Tot het moment dat u (deels) instemt met het gewijzigde winningsplan, kan Vermilion echter deze twee nieuwe gasvelden niet in gebruik nemen. Dat betekent dat er activiteiten met hun effecten worden ondernomen zonder dat duidelijk is of u zult instemmen met het doel – namelijk winning – erachter.

Omgevingsvergunningen normeren dus de werkzaamheden en activiteiten die volgen uit (gedeeltelijke) instemming met een winningsplan. Duidelijkheid is in het belang van overheden, Vermilion en inwoners. En duidelijkheid betekent ook dat de logische volgorde wordt aangehouden: een ontwerp-instemmingsbesluit

voor het winningsplan wordt voorafgaand aan of tegelijk met de ontwerp-omgevingsvergunningen ter inzage gelegd. Dat is hier niet het geval. Dat vinden wij onzorgvuldig.

We begrijpen dat de wettelijke beslistermijnen voor de instemming met een winningsplan en de afhandeling van een vergunningaanvraag verschillen, maar het is ons inziens onwenselijk om voor Oppenhuizen eerst de ontwerp-omgevingsvergunningen te beoordelen en nadien het ontwerp-instemmingsbesluit. We missen overigens ook de reden waarom u nog niet heeft kunnen beslissen op het winningsplan. Vermilion heeft de omgevingsvergunningen in oktober 2023 aangevraagd. In september 2024 heeft het ministerie ons advies ontvangen over het verzoek om instemming met het winningsplan van 15 maart 2024.

Hoewel het verlenen van een omgevingsvergunning formeel niet afhangt van (de inhoud van) het besluit over een instemmingsverzoek voor een (gewijzigd) winningsplan, heeft bijvoorbeeld de diepboring geen zin als niet wordt ingestemd met winning. Stemt u deels of niet in met het gewijzigde winningsplan, dan zullen (voorbereidingen voor) de activiteiten in de omgevingsvergunningen onnodig zijn geweest. We verzoeken u dan ook dringend om tegelijk of achtereenvolgens definitief te besluiten op het verzoek op instemming en de aanvragen omgevingsvergunningen, en zo de logische volgorde aan te houden.

De impact van de diepboringen en de daarmee samenhangende activiteiten en werkzaamheden zullen hoe dan ook ongewenste effecten hebben (zoals geurhinder, geluidhinder, verstoord uitzicht, etc.) op alle bovengrondse functies (zoals wonen, bedrijven, water, natuur en de openbare omgeving in het algemeen). We sluiten ons wat dat betreft aan bij de zorgen, kanttekeningen en observaties die de andere overheden – de gemeente Súdwest-Fryslân in het bijzonder – in hun zienswijze te berde brengen. Ook sluiten we ons aan bij het pleidooi van de provincie Fryslân voor extra voorschriften.

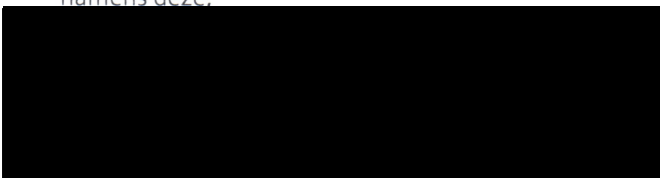
In lijn met de oproep van de andere overheden: ons inziens moet op grond van het voorzorgbeginsel niet eerder worden begonnen met de activiteiten waarin deze ontwerpbesluiten, totdat u (al dan niet deels) heeft ingestemd met het gewijzigde winningsplan en dit instemmingsbesluit onherroepelijk is.

Afsluiting

Gelet op het voorgaande verzoeken we u de aangevraagde omgevingsvergunningen te weigeren. Zoals gezegd vinden we het onzorgvuldig en onduidelijk dat de zienswijzemogelijkheid voor deze vergunningen vooraf gaat aan de zienswijzemogelijkheid bij uw nog te verwachten ontwerp-instemmingsbesluit voor het gewijzigde winningsplan. We zullen onze zorgen omtrent de winning zelf bij het tweede adresseren, mocht u daarop (ook) positief besluiten. We roepen u wel op om deze ontwerpbesluiten in samenhang te bekijken.

Hoogachtend,

het dagelijks bestuur van Wetterskip Fryslân,
namens deze,

Minister van Klimaat en Groene Groei
Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen
Postbus 111
9200 AC Drachten

12 maart 2025

Betreft: Indienen zienswijze op ontwerpbesluit omgevingsvergunning ingebruikname drie nieuwe putten en productieverhoging Oppenhuizen-1 en in samenhang hiermee, het ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen

Geachte Minister,

Hierbij maak ik bezwaar tegen de aangevraagde omgevingsvergunningen van de Oppenhuizen-gasvelden. Vermilion heeft deze omgevingsvergunning voor de drie nieuwe putten aangevraagd om meer gas te kunnen gaan winnen. Hiervoor is een gewijzigd winningsplan, om uit twee nieuwe gasvelden gas te winnen bij Oppenhuizen ingediend, wat overigens nog niet openbaar gemaakt is en hier maak ik ook bezwaar tegen.

Als inwoner van [REDACTED] maak ik mij erg zorgen over de schade die het winnen van nog meer gas kan veroorzaken aan huis, veenweide gebied, waterhuishouding en bodemdaling. Er wordt al gas gewonnen bij Oppenhuizen en hierdoor hebben wij zelf een nulmeting gedaan, omdat er maar aan weinig huizen een nulmeting is uitgevoerd door Vermilion. Dit hebben wij daarom zelf gedaan, waardoor we ook al zelf kosten hebben moeten maken, omdat gaswinning plaats vindt. Door overheid of Vermilion wordt niets gedaan om inwoners te ontzorgen of tegemoet te komen hierin. Hier in Oppenhuizen en Friesland wordt een tweede Groningen. Het voelt al net zo en de overheid heeft er ondanks rapporten en onderzoeken niets van geleerd. Het vertrouwen in de overheid is hierdoor niet meer groot.

Schade is al toegebracht. Slapeloze nachten en kosten nulmeting(zelf op te brengen door de inwoners van Oppenhuizen), waardevermindering van huizen. Hoge kosten waterschap.

U begrijpt misschien wel hoe erg ik ben geschrokken, dat het voornemen er is om nog meer gas te winnen en 3 nieuwe putten te maken. De besluiten betreft omgevingsvergunningen Oppenhuizen stond heel laat in de kranten, zodat ook pas laat de zienswijze ingediend kon worden. Ik vind dan ook dat de overheid en Vermilion veel te weinig doet om de inwoners goed in te lichten over wat er in hun nabije omgeving allemaal gebeurt.

Wij wonen hier ook vlakbij een natura 2000 gebied en in de winter mag je met een boot niet in bepaalde gebieden komen en dit gaswinnen en boren voor 3 nieuwe putten heeft veel invloed op de natuur en mensen in de omgeving.

Hier in het dorp hebben we ook te maken met de prinses Margriettunnel, die omhoog gekomen is. Ligt hier vlak naast en het gasveld ligt daar onder. Er zijn daar nu al zoveel problemen, ook met grondwaterstand en het omhoog komen van de tunnel. Waardoor ook water weggepompt wordt. Ook dit baart zorgen. Als er verzakkingen optreden, waar komt het van?

Graag hoor ik van u een reactie op mijn zienswijze,

[REDACTED]

Ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG)
Inspraakpunt omgevingsvergunning Oppenhuizen
Postbus 111
9200 AC Drachten

Heerenveen, 13 maart 2025

betreft: Zienswijze Ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen en Ontwerpbesluit Omgevingsvergunning in productie nemen van drie nieuwe putten en de dagproductie verhoging

uw referentie: -

Geachte heer, vrouwe,

Door [REDACTED], wonende aan [REDACTED] te [REDACTED] wordt hierbij een zienswijze ingediend ten aanzien van het "Ontwerpbesluit omgevingsvergunning drie diepboringen Oppenhuizen" en het Ontwerpbesluit Omgevingsvergunning in productie nemen van drie nieuwe putten en de dagproductie verhoging.

Onderstaand treft u de gronden van de zienswijze aan.

Gronden:

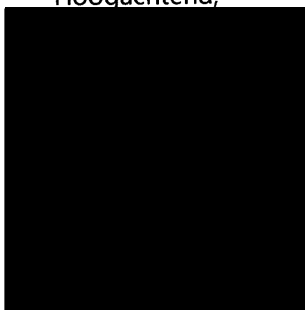
Vermilion is voornemens om maximaal drie diepboringen uit te voeren met de naam OPH-02, OPH-03 en OPH-04 of OPH-01-ST. Uit de aanvraag volgt dat eerst OPH-02 en OPH-03 worden gerealiseerd. De derde diepboring wordt in een 2^e boorcampagne uitgevoerd door een nieuwe put met de naam OPH-04 te boren of een sidetrack met de naam OPH-01-ST. De aanvraag ziet tevens op de bouwkundige werkzaamheden die nodig zijn voor het realiseren van de putten, maar ook op het testen van de putten. Er is nog een andere aanvraag. Die aanvraag ziet op het in productie nemen van de drie nieuwe putten uit voorliggende aanvraag en het verhogen van de dagproductie van maximaal 400.000 Nm³ aardgas per dag tot maximaal 500.000 Nm³ aardgas per dag, verdeeld over alle aanwezige putten.

Gelet op voornoemde werkzaamheden is voor ondergetekende niet duidelijk of de bouwwerkzaamheden en vervolgens het verhogen van de productie zonder gevolgen zullen zijn voor het woon- en leefklimaat van de omwonenden in de nabije omgeving en/of de veiligheid van hun omgeving. Ook zijn de boringen bij een natura 2000- gebied en is het voor ondergetekende niet duidelijk dat voornoemde bouwwerkzaamheden en verhoging van de productie geen invloed zal hebben op dit gebied en/of negatieve milieueffecten. Gelet op de bescherming die dit gebied geniet behoort deze toets ook plaats te vinden. In de aanvragen zie ik terug

dat de stikstofdispositie is beoordeeld. Niet is evenwel gekeken naar de emissie die plaats vindt bij de werkzaamheden en het risico van aardbevingen. Voorts is de geluidsbelasting niet beoordeeld voor de dieren in het nabijgelegen natura 20900-gebied.

In afwachting van uw berichten.

Hoogachtend,

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Hare Excellentie
Mevrouw S. Th. M. Hermans
Postbus 111
9200AC DRACHTEN

Leeuwarden, 11 maart 2025
Verzonden, **11 MAART 2025**

Ons kenmerk : 02346286
Domein/ Team : Omgevingszaken
Behandeld door : mijnbouw / (058) 292 59 25 of mijnbouw@fryslan.frl
Uw kenmerk : V-55181 en V-55182
Bijlage(n) : -

Onderwerp : zienswijzen op ontwerp omgevingsvergunningen Oppenhuizen

Hooggeachte mevrouw Hermans,

Per 30 januari 2025 heeft uw ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) de twee ontwerp-besluiten omgevingsvergunningen ter inzage gelegd voor het aanleggen van drie diepboringen, het in productie nemen van de drie nieuwe putten en het verhogen van de gasproductie bij Oppenhuizen. Via deze brief geven wij onze zienswijze op deze twee ontwerpbesluiten. Wij trekken samen op met de medeoverheden in dit gebied.

Procedure

Wij begrijpen niet dat u voornemens bent positief te besluiten op de aangevraagde omgevingsvergunningen zonder dat er duidelijkheid is over de gevolgen van de gaswinning. Er is immers nog geen winningsplan dat inzicht biedt in hoeveelheid te winnen gas, periode van winning, de kans op bodembeweging, de verwachte bodemdaling en de daaruit voortvloeiende impact op de waterhuishouding in het gebied.

De wet redeneert vanuit drie fasen waarin getoetst wordt aan de belangen van voorkoming van schade en negatieve gevolgen voor milieu en natuur: 1) opsporings- en winningsvergunning, 2) winningsplan, en 3) omgevingsvergunning. U draait deze tweede en derde fase nu om bij deze terinzagelegging. In de ontwerp-omgevingsvergunningen ziet u geen beletsel voor het aanleggen en testen van drie diepboringen met bijbehorende werkzaamheden en het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de dagproductie. Tot het moment dat u (deels) instemt met het gewijzigde winningsplan, kan Vermilion echter deze twee nieuwe gasvelden niet in gebruik nemen. Dat betekent dat er activiteiten met hun effecten worden

ondernomen zonder dat duidelijk is of u zult instemmen met het doel – namelijk winning – erachter.

Omgevingsvergunningen normeren dus de werkzaamheden en activiteiten die volgen uit (gedeeltelijke) instemming met een winningsplan. Duidelijkheid is in het belang van overheden, Vermilion en inwoners. En duidelijkheid betekent ook dat de logische volgorde wordt aangehouden: een ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan wordt eerst of tegelijk met de ontwerp-omgevingsvergunningen ter inzage gelegd. Dat is hier niet het geval. Dat vinden wij onzorgvuldig.

We begrijpen dat de wettelijke beslistermijnen voor de instemming met een winningsplan en de afhandeling van een vergunningaanvraag verschillen, maar het is ons inziens onwenselijk om voor Oppenhuizen eerst de ontwerp-omgevingsvergunningen te beoordelen en nadien het (ontwerp)besluit instemmingsverzoek. We missen bovendien de reden waarom u nog niet heeft kunnen beslissen op het winningsplan. Vermilion heeft de omgevingsvergunningen in oktober 2023 aangevraagd. In september 2024 heeft het ministerie het advies van de provincie al ontvangen over het verzoek om instemming met het winningsplan. Daarmee heeft u een doelmatige en samenhangende besluitvorming niet bevorderd, en handelt u in strijd met artikel 3:23 Awb.

Hoewel het verlenen van een omgevingsvergunning formeel niet afhangt van (de inhoud van) het besluit over een instemmingsverzoek voor het gewijzigde winningsplan, heeft bijvoorbeeld de diepboring geen zin als niet wordt ingestemd met winning. Stemt u deels of niet in met het gewijzigde winningsplan, dan zullen (voorbereidingen voor) de activiteiten in de omgevingsvergunningen onnodig zijn geweest. Uw huidige handelwijze staat daarmee een zorgvuldige besluitvorming in de weg. We verzoeken u dan ook dringend om tegelijk of achtereenvolgens definitief te besluiten op het verzoek op instemming en de aanvragen omgevingsvergunningen, en zo de logische volgorde aan te houden.

De impact van de diepboringen en de daarmee samenhangende activiteiten en werkzaamheden zullen hoe dan ook ongewenste effecten hebben (zoals geurhinder, geluidhinder, veiligheidsrisico's, verkeershinder, schade aan de openbare verkeersinfrastructuur, stikstofuitstoot, verstoord uitzicht) op alle bovengrondse functies (zoals wonen, bedrijven, water, natuur en de openbare omgeving in het algemeen). We sluiten ons wat dat betreft aan bij de zorgen, kanttekeningen en observaties die de andere overheden – de gemeente Súdwest-Fryslân in het bijzonder – in hun zienswijze naar voren brengen.

Wij constateren dat de reden om het bouwdeel direct in werking te laten treden, een commercieel belang van aanvrager is en dat er geen zwaarwegend algemeen belang is dat directe inwerkingtreding rechtvaardigt. In lijn met de oproep van de andere overheden: ons inziens moet op grond van het voorzorgbeginsel niet eerder worden begonnen met de activiteiten waarin deze ontwerpbesluiten, totdat u (al dan niet deels) heeft ingestemd met het gewijzigde winningsplan en dit instemmingsbesluit onherroepelijk is.

Inhoudelijk

Aan de omgevingsvergunning voor de realisatie van de drie diepboringen worden alleen constructieve voorschriften verbonden. Wij missen in deze voorschriften van deze vergunning twee aspecten, namelijk beperking van het aantal boordagen en voorwaarden over werkzaamheden binnen het broedseizoen.

Beperking van het aantal boordagen

Er wordt nu een vergunning verleend voor het uitvoeren van twee boorcampagnes voor de periode van 5 jaar waarbinnen de boorcampagnes worden uitgevoerd. Het daadwerkelijk aantal boordagen wordt nu echter niet in de vergunning opgenomen. Wij adviseren u hierover een voorschrift op te nemen, zodat de overlast voor de omgeving begrensd wordt.

Werkzaamheden tijdens het broedseizoen

Uit de aanmeldingsnotitie mer blijkt dat het belangrijk is dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen moeten worden uitgevoerd. Wanneer er wel werkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen, dan moeten hiervoor specifiek voorschriften worden opgenomen. Deze voorschriften ontbreken nu volledig, terwijl uit de ontwerp vergunning blijkt dat Vermilion de mobiele boorinstallatie gereserveerd heeft voor de zomermaanden van 2025. Dit is middenin het broedseizoen. Daarmee heeft u in uw besluitvorming onvoldoende rekening gehouden met alle relevante belangen die door dit besluit worden geraakt.

Verhogen productie

Wij zijn tegen het ophogen van de productie, omdat het gebied niet geschikt is voor de winning van gas. Wij verwijzen hier naar ons advies op het gewijzigd winningsplan Oppenhuizen d.d. 25 september 2004 met kenmerk 02289602.

Afsluiting

Gelet op het voorgaande verzoeken we u de aangevraagde omgevingsvergunningen te weigeren. Zoals gezegd vinden we het onzorgvuldig en onduidelijk dat de zienswijzemogelijkheid voor deze vergunningen vooraf gaat aan de zienswijzemogelijkheid bij uw (ontwerp)besluit over het instemmingsverzoek voor het gewijzigde winningsplan. We zullen onze zorgen omtrent de winning zelf bij het tweede adresseren, mocht u daarop (ook) positief besluiten. We roepen u wel op om deze ontwerpbesluiten in samenhang te bekijken.

Hoogachtend,

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Joure, 11 maart 2025
Verz.: 12 MRT 2025

Zaaknummer : Z.830123
Uw kenmerk :
Beh. door :
Bijlage(n) :

Onderwerp:
zienswijzen op ontwerp-omgevingsvergunningen Oppenhuizen

Geachte heer, mevrouw,

Per 30 januari 2025 heeft uw ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) de twee ontwerpbesluiten omgevingsvergunningen ter inzage gelegd voor het aanleggen van drie diepboringen en het verhogen van de gasproductie bij Oppenhuizen. Via deze brief geven wij onze zienswijze. Wij trekken samen op met de medeoverheden in dit gebied.

Procedure

Wij begrijpen niet dat u voornemens bent positief te besluiten op de aangevraagde omgevingsvergunningen zonder dat er duidelijkheid is over de gevolgen van de gaswinning. Er is immers nog geen winningsplan dat inzicht biedt in hoeveelheid te winnen gas, periode van winning, de kans op bodembeweging, de verwachte bodemdaling en de daaruit voortvloeiende impact op de waterhuishouding in het gebied.

De wet redeneert vanuit drie fasen waarin getoetst wordt aan de belangen van voorkoming van schade en negatieve gevolgen voor milieu en natuur: 1) opsporings- en winningsvergunning, 2) winningsplan, en 3) omgevingsvergunning. U draait deze tweede en derde fase nu om bij deze terinzagelegging. In de ontwerp-omgevingsvergunningen ziet u geen beletsel voor het aanleggen en testen van drie diepboringen met bijbehorende werkzaamheden en het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de dagproductie. Tot het moment dat u (deels) instemt met het gewijzigde winningsplan, kan Vermilion echter deze twee nieuwe gasvelden niet in gebruik nemen. Dat betekent dat er activiteiten met hun effecten worden ondernomen zonder dat duidelijk is of u zult instemmen met het doel – namelijk winning – erachter.

Omgevingsvergunningen normeren dus de werkzaamheden en activiteiten die volgen uit (gedeeltelijke) instemming met een winningsplan. Duidelijkheid is in het belang van overheden, Vermilion en inwoners. En duidelijkheid betekent ook dat de logische volgorde wordt aangehouden: een ontwerp-instemmingsbesluit voor het winningsplan wordt eerst of tegelijk met de ontwerp-omgevingsvergunningen ter inzage gelegd. Dat is hier niet het geval. Dat vinden wij onzorgvuldig.

We begrijpen dat de wettelijke beslistermijnen voor de instemming met een winningsplan en de afhandeling van een vergunningaanvraag verschillen, maar het is ons inziens onwenselijk om voor Oppenhuizen eerst de ontwerp-omgevingsvergunningen te beoordelen en nadien het (ontwerp)besluit instemmingsverzoek. We missen bovendien de reden waarom u nog niet heeft kunnen beslissen op het winningsplan. Vermilion heeft de omgevingsvergunningen in oktober 2023 aangevraagd. In september 2024 heeft het ministerie het advies van de provincie al ontvangen over het verzoek om instemming met het winningsplan.

Hoewel het verlenen van een omgevingsvergunning formeel niet afhangt van (de inhoud van) het besluit over een instemmingsverzoek voor het gewijzigde winningsplan, heeft bijvoorbeeld de diepboring geen zin als niet wordt ingestemd met winning. Stemt u deels of niet in met het gewijzigde winningsplan, dan zullen (voorbereidingen voor) de activiteiten in de omgevingsvergunningen onnodig zijn geweest. We verzoeken u dan ook dringend om tegelijk of achtereenvolgens definitief te besluiten op het verzoek op instemming en de aanvragen omgevingsvergunningen, en zo de logische volgorde aan te houden.

De impact van de diepboringen en de daarmee samenhangende activiteiten en werkzaamheden zullen hoe dan ook ongewenste effecten hebben (zoals geurhinder, geluidhinder, veiligheidsrisico's, verkeershinder, schade aan de openbare verkeersinfrastructuur, stikstofuitstoot, verstoord uitzicht) op alle bovengrondse functies (zoals wonen, bedrijven, water, natuur en de openbare omgeving in het algemeen). We sluiten ons wat dat betreft aan bij de zorgen, kanttekeningen en observaties die de andere overheden – de gemeente Súdwest-Fryslân in het bijzonder – in hun zienswijze naar voren brengen.

In lijn met de oproep van de andere overheden: ons inziens moet op grond van het voorzorgbeginsel niet eerder worden begonnen met de activiteiten waarin deze ontwerpbesluiten voorzien, totdat u (al dan niet deels) heeft ingestemd met het gewijzigde winningsplan en dit instemmingsbesluit onherroepelijk is.

Inhoudelijk

Aan de omgevingsvergunning voor de realisatie van de drie diepboringen worden alleen constructieve voorschriften verbonden. Wij missen in deze voorschriften van deze vergunning twee aspecten, namelijk beperking van het aantal boordagen en voorwaarden over werkzaamheden binnen het broedseizoen. We missen bovendien de reden waarom u nog niet heeft kunnen beslissen op het winningsplan. Vermilion heeft de winningsvergunning in oktober 2023 aangevraagd. In juli 2023 heeft het ministerie het advies van het Wetterskip al ontvangen over het verzoek om instemming met het winningsplan.

Beperking van het aantal boordagen

Er wordt nu een vergunning verleend voor het uitvoeren van twee boorcampagnes voor de periode van vijf jaar waarbinnen de boorcampagnes worden uitgevoerd. Het daadwerkelijk aantal boordagen wordt nu echter niet in de vergunning opgenomen. Wij adviseren u hierover een voorschrift op te nemen.

Werkzaamheden tijdens het broedseizoen

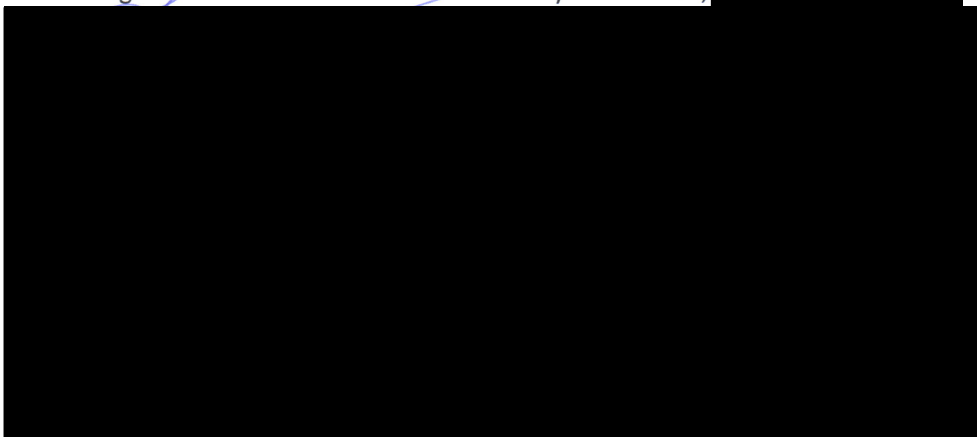
Uit de aanmeldingsnotitie mer blijkt dat het belangrijk is dat de werkzaamheden buiten het broedseizoen moeten worden uitgevoerd. Wanneer er wel werkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen, dan moeten hiervoor specifiek voorschriften worden opgenomen. Deze voorschriften ontbreken nu volledig, terwijl uit de ontwerpvergunning blijkt dat Vermilion de mobiele boorinstallatie gereserveerd heeft voor de zomermaanden van 2025. Dit is midden in het broedseizoen.

Afsluiting

Gelet op het voorgaande verzoeken we u de aangevraagde omgevingsvergunningen te weigeren. Zoals gezegd vinden we het onzorgvuldig en onduidelijk dat de zienswijzenmogelijkheid voor deze vergunningen voorafgaat aan de zienswijzenmogelijkheid bij uw (ontwerp)besluit over het instemmingsverzoek voor het gewijzigde winningsplan. We zullen onze zorgen omtrent de winning zelf bij het tweede adresseren, mocht u daarop (ook) positief besluiten. We roepen u wel op om deze ontwerpbesluiten in samenhang te bekijken.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van De Fryske Marren,

Behandeld door:

Telefoonnummer: 14 0515

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Postbus 111
9200 AC DRACHTEN

Uw kenmerk: Zaaknummer V-55181 en V-55182

Ons nummer: U25.001139

Sneek, 12 maart 2025

VERZONDEN 12 Mrt 2025

Onderwerp: Zienswijzen zaaknummer V-55181 en zaaknummer V-55182

Geachte heer, mevrouw,

In de Staatscourant van 30 januari 2025 heeft u bekendgemaakt dat er tot met 13 maart 2025 zienswijzen kunnen worden ingediend over de volgende twee door u ter inzage gelegde ontwerpbesluiten voor;

1. het aanleggen van drie diepboringen Oppenhuizen, locatie Oppenhuizen 1;
2. het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag (van 400.000 Nm³ naar 500.000 Nm³), locatie Oppenhuizen 1.

Samen met de medeoverheden in Fryslân trekken wij op tegen gaswinning in dit gebied. Met deze brief maken wij onze zienswijzen kenbaar.

Primair

Zienswijze 1

Wij blijven aangeven dat wij tegen gaswinning in onze gemeente zijn.

De zorgen en het wantrouwen onder de inwoners in gaswinningsgebieden zijn groot. Het maatschappelijk draagvlak voor gaswinning ontbreekt. Wij blijven opkomen en aandacht vragen voor de belangen van onze inwoners en de zorgen die leven over de effecten van gaswinning. Dit heeft enerzijds te maken met de bodemdaling en aardbevingen in Groningen, de daarmee samenhangende veiligheidsproblematiek en andere negatieve effecten van gaswinning.

Anderzijds attenderen wij u nogmaals op de in het gebied aan de orde zijnde veenweideproblematiek: inklinking en autonome bodemdaling, veranderende waterpeilen en funderingsproblematiek. In dit gebied zal een cumulatie van effecten ontstaan, waardoor oorzaak en gevolg niet te bewijzen zijn. Gaswinning vindt plaats in de diepe ondergrond. Effecten daarvan interfereren met de veenweideproblematiek. Bodemdaling als gevolg van gaswinning is onomkeerbaar en verergert het al in het gebied problematische waterbeheer. Gaswinning brengt altijd risico's met zich mee en er kan nooit volledige zekerheid worden gegeven dat gaswinning veilig kan plaatsvinden.

Aangezien de twee aangevraagde vergunningen zijn gericht op een uitbreiding van de bestaande gaswinning door andere ondergrondse locaties aan te boren, roepen wij u op deze vergunningen

te weigeren.

Secundair

Zienswijze 2 Bekendmaking terinzagelegging

Op uw site www.mijnbouwvergunningen.nl, onder “procedures” (UOV) staat:

“Zodra het ontwerpbesluit af is publiceert het ministerie een kennisgeving in de Staatscourant en, indien nodig, lokale huis-aan-huis bladen. Nadat de omgeving op de hoogte is gebracht van de kennisgeving ligt het ontwerpbesluit 6 weken ter inzage”.

En verderop onder de kop “Vragen en antwoorden” staat: *“Het definitieve besluit wordt later ook gepubliceerd in de Staatscourant en een huis-aan-huisblad.”*

In de week voorafgaand aan de publicatie van de ontwerpbesluiten in de Staatscourant van 30 januari 2025, is er vanuit het ministerie contact opgenomen met de gemeente Súdwest-Fryslân over de toen aanstaande terinzagelegging van de ontwerpbesluiten. In dat contact is vanuit de gemeente aangegeven dat de Staatscourant niet door de doorsnee burger wordt ontvangen en gelezen en ook niet via ‘Overheid.nl’ / ‘berichten over uw buurt’ worden gepubliceerd en dat het daarom voor de inwoners van het gebied wenselijk wordt gevonden en derhalve nodig is naast de Staatscourant tevens een publicatie in de provinciale kranten (Friesch Dagblad (FD) en Leeuwarder Courant (LC)) en lokale huis-aan-huis bladen te publiceren.

Vanuit het ministerie is vervolgens toegezegd dat er naast de publicatie in de Staatscourant een bekendmaking in 3 lokale huis-aan-huis bladen (Groot Sneek, Groot De Fryske Marren en het Sneeker Nieuwsblad) zal worden geplaatst en niet in het FD en de LC.

Die kennisgeving in deze huis-aan-huis bladen is echter pas gepubliceerd op respectievelijk 26 en 27 februari 2025. Dit is niet in overeenstemming met de zinsnede: *“Nadat de omgeving op de hoogte is gebracht van de kennisgeving ligt het ontwerpbesluit 6 weken ter inzage”.*

Lezers van deze huis-aan-huisbladen hebben hierdoor, in tegenstelling tot lezers van de Staatscourant, slechts ongeveer 14 dagen de tijd om zich te verdiepen in deze casus en een zienswijze in te dienen.

En bovendien attenderen wij u er op dat in uw kennisgeving in de huis-aan-huisbladen - in tegenstelling tot de in de Staatscourant geplaatste kennisgeving - helemaal niet wordt vermeld dat tot en met 13 maart 2025 een zienswijze kan worden ingediend. Na het scannen van de QR-code in de publicatie of door verder te zoeken op www.mijnbouwvergunningen.nl/oppenhuizen en op www.mijnbouwvergunningen.nl/zienswijze kan op enig moment gevonden worden dat de stukken ter inzage liggen van 30 januari t/m 13 maart 2025. Pas als iemand daarna nog verder zoekt kan worden gelezen dat tot en met 13 maart 2025 een ieder zienswijzen kan indienen.

Wij zijn van mening dat hiermee het zorgvuldigheidsbeginsel (artikel 3.2 Algemene wet bestuursrecht) wordt geschonden. Door de korte termijn van 14 dagen en doordat de informatie lastig vindbaar is, worden onze inwoners gehinderd om hun belangen tijdig kenbaar te maken. Wij adviseren u dan ook dit gebrek te herstellen zodat een ieder de mogelijkheid krijgt om binnen een redelijke termijn zienswijzen te kunnen indienen.

Zienswijze 3 Informeren omgeving

Met onze brief van 1 februari 2024, kenmerk U24.000337 hebben wij op uw adviesverzoek omtrent de aangevraagde vergunningen van Vermilion gereageerd.

In ons advies hebben wij onder andere verwezen naar de contourenbrief van Staatssecretaris Vijlbrief en de daarin opgenomen passage dat *“de staatssecretaris in een vroeg stadium, in de geest van de Omgevingswet, overheden en burgers zal betrekken bij aanvragen van mijnbouwbedrijven waarvoor de staatssecretaris de vergunningverlening dient te verzorgen”.*

In uw nu aan de orde zijnde ontwerpbesluiten gaat u daarop in uw reactie niet direct in, maar verwijst u onder andere naar een RCR-procedure in 2015 en 2016.

Op 26 mei 2015 en 18 april 2016 is er in het dorpshuis in Oppenhuizen door respectievelijk Vermilion en het ministerie van EZK samen met Vermilion een inloopbijeenkomst gehouden. Dat is inmiddels bijna 9 en 10 jaar geleden waardoor het niet uitgesloten dat er nieuwe inwoners zijn gekomen die niets weten van de destijds gevoerde procedure.

Overigens ging dat over andere vergunningen / besluiten. Wij vinden dat dit dan ook redelijkerwijs niet meer in verband kan en mag worden gebracht met de nu aangevraagde

vergunningen.

Verder vinden wij dat er bij deze nieuwe ontwikkelingen uwerzijds niet alleen moet worden afgestemd met de lokale overheden en de 'Gascommissie', maar dat er ook meer aandacht moet worden gegeven aan dialoog en participatie met anderen in het invloedgebied van de beoogde nieuwe boringen, productieverhoging en winning uit nieuwe aan te boren doelen in het gebied. Dit zou kunnen worden vormgegeven door alle omwonenden uit te nodigen voor een inloopavond zoals ook in 2016 heeft plaatsgevonden.

Zienswijze 4 Procedureel

Verder vinden wij het onzorgvuldig en procedureel niet gewenst dat u, zoals u in uw ontwerpvergunningen aangeeft, voornemens bent positief te besluiten over de ingediende aanvragen omgevingsvergunning zonder dat er duidelijkheid is over de gevolgen van de gaswinning. U heeft immers nog geen besluit genomen over een winningsplan dat inzicht moet bieden in de hoeveelheid te winnen gas, periode van winning, de kans op bodembeweging, de verwachte bodemdaling en de daaruit voortvloeiende impact op de waterhuishouding in het gebied.

Hoewel het ons duidelijk is dat het verlenen van een omgevingsvergunningen formeel niet samenhangt met een besluit over een instemmingsverzoek met een winningsplan, heeft het uitvoeren van een diepboring op grond van de Omgevingswet geen zin en is dat overbodig als er in een later stadium geen instemming met het winningsplan wordt verleend.

De impact van de diepboringen en de daarmee samenhangende activiteiten en werkzaamheden zullen hoe dan ook ongewenste effecten hebben (bijvoorbeeld geurhinder, geluidhinder, veiligheidsrisico's, verkeershinder, schade aan de openbare verkeersinfrastructuur, stikstofuitstoot, verstoord uitzicht etc....) op alle bovengrondse functies (zoals wonen, bedrijven, water, natuur en de openbare omgeving in het algemeen).

Daarom zijn wij van mening dat op grond van het voorzorgbeginsel niet eerder moet worden begonnen met de activiteiten waarin de ontwerp-omgevingsvergunningen voorzien, totdat er een onherroepelijk instemmingsbesluit met het winningsplan ligt.

Gelet op het vorenstaande zijn wij het dan ook niet eens met de in het ontwerpbesluit opgenomen argumentatie en hetgeen is vermeld onder 9.V. van de ontwerpvergunning (V-55181), om het besluit terstond na bekendmaking in werking te laten treden.

Zienswijze 5 Periode boorcampagnes

In het ontwerpbesluit (V-55181) wordt onder 9.III. aangegeven dat de omgevingsvergunning voor het onderdeel, "het uitvoeren van de diepboringen en het testen van de putten", wordt verleend in twee boorcampagnes voor een periode van 5 jaar waarbinnen de boorcampagnes moeten zijn uitgevoerd, gerekend vanaf het moment van het onherroepelijk worden van het onderhavig besluit.

Dit wijkt af van het advies van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) waarin een periode van 2 jaar wordt geadviseerd. In het ontwerpbesluit is niet onderbouwd waarom u in afwijking van het advies van SodM een periode van 5 jaar opneemt, terwijl een proefboring in het algemeen gemiddeld 2 à 3 maanden duurt.

Vanwege de negatieve impact van een boorlocatie met boortoren in het landschap en op de omgeving vinden wij het daarom wenselijk dat een voorwaarde wordt opgenomen op grond waarvan de boorlocatie met boortoren en bijbehorende voorzieningen ter plaatse zo kort mogelijk zal staan, functioneren en impact op de omgeving zal hebben, in ieder geval binnen de door SodM geadviseerde periode van 2 jaar.

In aanvulling hierop vinden wij het gewenst dat (in beide besluiten) een aanvullende voorwaarde wordt opgenomen, waarbij Vermilion wordt opgedragen om de gemeente en de inwoners van het dorp Oppenhuizen en omstreken steeds op de hoogte te stellen over wanneer, hoe lang, welke werkzaamheden zullen plaatsvinden en welke gevolgen/impact/hinder dit heeft op de omgeving.

Zienswijze 6 Transport

In beide ontwerpbesluiten gaat u in op het aspect groot zwaar verkeer/exceptioneel transport. U geeft aan dat de bestaande mijnbouwlocatie Oppenhuizen in overeenstemming is met de

vigerende omgevingsvergunning en in 2024 is ontwikkeld en in gebruik is genomen en dat er voor de uitvoering daarvan een transportplan is afgestemd met de gemeente en dat er toen ook groot en zwaar verkeer nodig was, wat niet tot problemen heeft geleid.

Hier worden appels met peren vergeleken. De oorspronkelijke boring heeft namelijk al in 1972 plaatsgevonden. Daarna zijn er in de afgelopen jaren inderdaad werkzaamheden geweest, maar daaruit kan niet één-op-één worden geconcludeerd dat het daarmee samenhangende transport vergeleken kan worden met het transport dat is omschreven in de nu aan de orde zijnde aanvraag.

In onze reactie van 6 juni 2023 op de aanmeldnotitie mer-beoordeling en onze reactie van 1 februari 2024 op uw wettelijke adviesaanvraag zijn wij uitgegaan van de bij de aanvraag door Vermilion aangeleverde Toelichting in paragraaf 5.2. waarin de transportbewegingen worden omschreven. Zoals in de alinea hierboven aangegeven kunnen die transportbewegingen niet klakkeloos één-op-één worden vergeleken met de eerdere uitgevoerde transportbewegingen. Vermilion heeft inmiddels contact met de gemeente gezocht om hierover met elkaar in overleg te gaan.

Wij sluiten niet uit dat dit overleg er toe leidt dat de gemeente bij het standpunt blijft dat het omschreven transport niet mogelijk is zoals aangegeven in de toelichting.

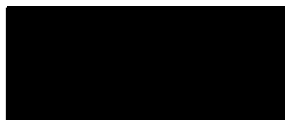
Met het vorenstaande zult u dan ook bij uw definitieve besluiten rekening moeten houden.

Afsluiting

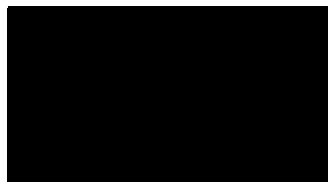
Wij verzoeken u de bovenvermelde zienswijzen te betrekken bij uw verdere besluitvorming en primair de aangevraagde vergunningen te weigeren.

Hoogachtend,

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Súdwest-Fryslân,
burgemeester, wnd. gemeentesecretaris,

mr. drs. J.A. de Vries

Stichting Inwoners Groningen, Friesland en Drenthe Boven Gas i.o. (SIGFDBG i.o.)

P/A

[REDACTED]

Ministerie van Klimaat en Groene Groei
Directie Transitie Diepe Ondergrond
Postbus 111
9200 AC Drachten

1 maart 2025

Betreft: Bezwaarschrift gaswinning in Oppenhuizen en omgeving, zaaknummer V-55182

Geachte mevrouw, meneer,

Hierbij dienen wij officieel een beroepschrift in, tegen de overheid, betreft de vergunningverlening tegen het oppompen van gas en andere brandstoffen en het maken van proefboringen in Oppenhuizen en omgeving. Het gaat om zaaknummer V-55182.

Wij maken bezwaar tegen het besluit welke staat in de Staatscourant van 2025, 4494, met als publicatiedatum 30-01-2025, met als titel "Kennisgeving ontwerpbesluit omgevingsvergunning voor het in productie nemen van drie nieuwe putten en een verhoging van de maximum hoeveelheid te winnen aardgas per dag, locatie Oppenhuizen-1, gemeente Sudwest-Fryslan, Ministerie van Economische Zaken".

Op 8 januari 2025 hebben we hier ook een beroepschrift voor ingediend bij de Raad van State. En in het verleden hebben we dat ook al een keer eerder gedaan.

Wij willen dat de genoemde gaswinning stopt en we willen dat er geen putten worden gemaakt. Wanneer er toch wordt besloten dat hier gas mag worden gewonnen, dan willen wij het volgende.

Wij willen dat 50% van de omzet van de gaswinning, door de overheid en het bedrijf dat de gaswinning realiseert en/of verkoopt, wordt overgemaakt aan onze stichting i/o. Dit bedrag zal dan worden besteed aan de onderstaande twee punten.

b. Wij willen dat de regio meeprofiteert. Wij willen dat (startende) ondernemingen in Groningen, Friesland en Drenthe worden ondersteund om te kunnen ondernemen. Het is dus niet de bedoeling dat er geld wordt gegeven aan inwoners in deze provincies, voor investeringen die de overheid zelf al zou moeten doen. (70% van de inkomsten.)

c. En wij willen geld reserveren voor eventueel toekomstige schades aan woningen, gebouwen en de omgeving. Op deze wijze hoeven diegene die schade ondervinden niet lang te wachten voordat zij geld verkrijgen om schade te herstellen. De uiteindelijke schade zal uiteindelijk betaald moeten worden door de overheid en/of het bedrijf dat de gaswinning realiseert en/of verkoopt. (30% van de inkomsten.)

Graag komen wij het bovenstaande toelichten.

Met vriendelijke groeten,

[REDACTED]

Statuten

Stichting Inwoners Groningen, Friesland en Drenthe Boven Gas i.o.

(SIGFDBG i.o.)

Hoofdstuk 1: Naam, Zetel en Duur

Artikel 1: Naam en Zetel

1. De stichting draagt de naam: **Stichting Gaswinning Groningen, Friesland en Drenthe (SIGFDBG i.o.)**.
2. De Voorzitter van de stichting is [REDACTED], geboren op [REDACTED].
3. De stichting is gevestigd in Groningen.

Artikel 2: Duur

1. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd.

Hoofdstuk 2: Doel en Activiteiten

Artikel 3: Doelstelling

1. De stichting heeft als doel het verkrijgen van 50% van de inkomsten uit de gaswinning in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe, om deze inkomsten aan te wenden voor de volgende doeleinden:
 - **Herstel van woningen, gebouwen en de omgeving** in de bovengenoemde provincies die schade hebben ondervonden door gaswinning.
 - **Ondersteuning van (startende) ondernemers** in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe.
2. De stichting stelt zich in het bijzonder ten doel: a. 30% van de verkregen inkomsten te besteden aan het herstel van woningen, gebouwen en de omgeving in de betrokken provincies. Dit omvat het financieren van renovaties, herstructureringen, en herstelprojecten van schade die direct voortkomt uit de gaswinning. b. 70% van de verkregen inkomsten te besteden aan het stimuleren van (startende) ondernemers in de betrokken provincies door middel van subsidies, leningen of andere vormen van ondersteuning. Het doel hiervan is het bevorderen van lokale economische groei, werkgelegenheid en innovatie.

Artikel 4: Werkzaamheden

1. De stichting zal zich onder andere richten op:
 - Het aanvragen van de benodigde middelen en het beheren van fondsen voor herstelprojecten en ondernemers.
 - Het opstellen en uitvoeren van programma's ter ondersteuning van ondernemers en herstelprojecten.
 - Het aanvragen van subsidies en andere financieringsbronnen voor de verwezenlijking van de doelstellingen.
 - Het aangaan van samenwerkingsverbanden met overheden, bedrijven, en andere organisaties die bijdragen aan het realiseren van het doel van de stichting.

Hoofdstuk 3: Vermogen en Besteding van Inkomsten

Artikel 5: Inkomsten en Vermogen

1. De stichting verkrijgt haar inkomsten uit de gaswinning in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe, waarbij 50% van de gaswinsten ten goede komen aan de stichting.
2. De inkomsten van de stichting zullen uitsluitend gebruikt worden voor de doelstellingen zoals omschreven in Artikel 3.

Artikel 6: Besteding van Inkomsten

1. Van de inkomsten zal **30%** worden besteed aan het herstel van woningen, gebouwen en de omgeving die schade hebben ondervonden door de gaswinning.
2. Van de inkomsten zal **70%** worden besteed aan het ondersteunen van (startende) ondernemers in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe, door middel van subsidies, leningen of andere financiële ondersteuning.

Hoofdstuk 4: Overige bepalingen

Artikel 7: Aanvullende bepalingen

1. De SIGFDBG i.o. en het bestuur van de SIGFDBG i.o. heeft een belang in Groningen, Friesland en Drenthe omdat zij opkomen voor de inwoners, de (startende) ondernemers en de omgeving van Groningen, Friesland en Drenthe.
2. De overheid en de bedrijven die gaswinnen in Groningen, Friesland en Drenthe blijven verantwoordelijk voor het herstellen van woningen, gebouwen en de omgeving ten gevolge van schade door gaswinning.
3. Het bestuur van SIGFDBG i.o. bepaalt wie in aanmerking kan komen voor eventuele schadevergoeding door SIGFDBG i.o..

4. Het voordeel van het verkrijgen van een schadevergoeding van de SIGFDBG i.o. is dat de aanvrager niet eerst jaren hoeft te wachten op zijn of haar geld en dat de aanvrager niet eerst (vele) jaren moet procederen.
5. In sommige gevallen kan SIGFDBG i.o. helpen met procederen om schadevergoeding te verkrijgen van de overheid en/of de bedrijven die gaswinnen in Groningen, Friesland en Drenthe.
6. Er zal jaarlijks een prijsvraag worden uitgeschreven waarbij (startende) ondernemers in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe aan kunnen deelnemen.
7. De SIGFDBG i.o. zal geen geld investeren in projecten die de overheid zelf zou moeten realiseren.
8. SIGFDBG i.o. wenst dat er een ecosysteem van (startende) ondernemers wordt gerealiseerd.
9. De SIGFDBG i.o. heeft mogelijk geen beslissingsbevoegdheid over wat er (diep) onder de grond in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe wordt onttrokken aan brandstoffen, maar kan wel opkomen voor de gevolgen van mogelijke schade ten gevolge van het oppompen van deze brandstoffen.
10. De SIGFDBG i.o. heeft mogelijk geen beslissingsbevoegdheid over wat er (diep) onder de grond in de provincies Groningen, Friesland en Drenthe wordt onttrokken aan brandstoffen, maar kan wel opkomen voor het belang van de inwoners en (startende) ondernemers van deze provincies, zodat zij ook kunnen meeprofiteren van de inkomsten.
11. De SIGFDBG i.o. is een ideële organisatie en zal geen winst maken. De SIGFDBG i.o. zal daarom maximaal 10 procent van de inkomsten besteden aan organisatie- en loonkosten, bij inkomsten onder de 500.000 Euro.
12. De SIGFDBG i.o. is een ideële organisatie en zal geen winst maken. De SIGFDBG i.o. zal daarom maximaal 2 procent van de inkomsten besteden aan organisatie- en loonkosten, bij de inkomsten boven de 500.000 Euro.

Hoofdstuk 5: Bestuur

Artikel 8: Bestuurssamenstelling

1. Het bestuur van de stichting bestaat uit minimaal drie en maximaal zeven bestuursleden.
2. De bestuursleden worden benoemd door het zittende bestuur. Het bestuur kan daarnaast een raad van adviseurs instellen die kan adviseren over de besteding van de middelen en de uitvoering van de doelstellingen.

Artikel 9: Bestuursbevoegdheden

1. Het bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de doelstellingen van de stichting en het beheer van de financiën.
2. Het bestuur heeft de bevoegdheid om programma's en projecten op te zetten en de besteding van de inkomsten te regelen in overeenstemming met de doelstellingen van de stichting.

Artikel 10: Vergaderingen van het Bestuur

1. Het bestuur vergadert minimaal eenmaal per kwartaal. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen.
2. Het bestuur stelt jaarlijks een begroting en jaarrekening op.

Hoofdstuk 6: Algemene Vergadering

Artikel 11: Algemene Vergadering

1. De stichting kan een Algemene Vergadering (AV) organiseren. Leden van de AV kunnen worden uitgenodigd, indien er een structuur van leden is.
2. De AV kan advies uitbrengen aan het bestuur en stemmen over de begroting, jaarverslagen, en belangrijke strategische besluiten van de stichting.

Hoofdstuk 7: Slotbepalingen

Artikel 12: Wijziging van de Statuten

1. Wijziging van de statuten kan alleen plaatsvinden op voorstel van het bestuur en met een meerderheid van ten minste twee derde van de stemmen in een bestuursvergadering.
2. Een wijziging van de statuten kan enkel plaatsvinden binnen de kaders van de doelstellingen van de stichting zoals omschreven in deze statuten.

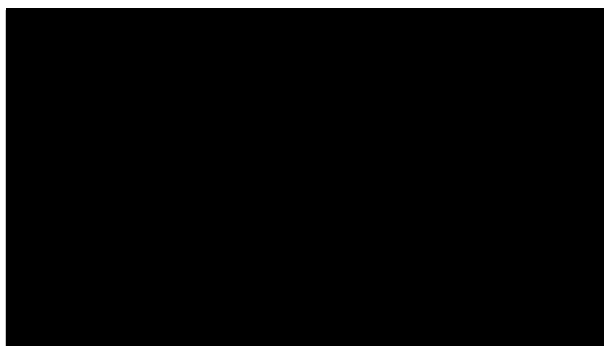
Artikel 13: Ontbinding van de Stichting

1. De stichting kan worden ontbonden door besluit van het bestuur. Bij ontbinding zal het resterende vermogen van de stichting worden besteed aan een goed doel dat in overeenstemming is met de doelstellingen van de stichting.
2. In geval van ontbinding zal een commissie worden aangesteld om het resterende vermogen te verdelen volgens de doelstellingen van de stichting.

Artikel 14: Toepasselijk Recht

1. Op deze statuten is Nederlands recht van toepassing.

De statuten zijn goedgekeurd en ondertekend door de oprichter van de stichting op **19 december 2024**.

PKXL 161309
01-04-25 15:33
NEDERLAND

€ 2,42

Ministerie van Klimaat en Groene Groei

Directie Transitie Diepe Ondergrond

Postbus 111

9200 AC Drachten

0015